

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 37.

Maribor, dne 4. aprila 1913.

Letnik V.

„Slov. kršč. socialna zveza“

ima **občni zbor** dne 27. aprila t. l. po
večernicah pri sv. Križu na Murskem polju.
Člani in prijatelji uljudno vabljeni.

Po občnem zboru.

Letošnji občni zbor Slovenske kmečke zveze se ni izvršil pod nikakimi pompozniimi zunanostmi, — vendar bo postal mejnik v našem domačem političnem življenju, če bomo njegove sklepe izvedli. V mislih imamo sklep, da se bo skušalo tudi delavstvo in obrtništvo na Spodnjem Štajerskem pritegniti v našo politično organizacijo. To bo velevažnega pomena in bo imelo ugodne posledice za omenjena stanova, za našo politično moč in za naš narodni obstoj.

Glede obrtništva in delavstva smo dozdej marsikaj zagrešili. Če prav sta ta dva stanova odlični faktor v našem narodu in se ravno iz vrst naših ljudi v prvi vrsti rekrutira velika in številna masa teh dveh stanov, vendar se za nju nismo veliko več kot nič brigali. In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Tudi obrtni in delavski krogi se za naše politične težnje niso brigali, ostali smo si tuji. Videli smo prepad, ki je zija med nami in temi krogi, čutili smo, kako trpi vsled ločitve naša moč in kako se nam pogreza v nemškutarskem morju leto za letom na tisoče ljudstva, a pomagali si nismo. V nekaki topi resignaciji smo pustili, da je šla stvar naprej kot je pač šla. Primanjkovalo nam je delavcev, primanjkovalo časa in mogoče tudi dobre volje, tako da se na obojestransko veliko škodo ni zgodilo nič. Letošnji občni zbor je v to mrtvilo prinesel novega življenja. Med navdušenjem zbranih zaupnikov se je na predlog načelstva enoglasno sklenilo poskrbeti, da se pritegne tudi delavstvo in obrtništvo v našo politično organizacijo. Ta sklep z veseljem pozdravljamo in tudi mora veseliti vsakogar, ki mu je na srečo procvit in blagor našega naroda.

Obrtništvo in delavstvo je pri nas zelo zane-marjeno in zapuščeno. Kdo se je kaj brigal za ta dva važna stanova? Nihče! Naši nemški in nemškutarski prvaki, ki imajo oblast po naših mestih in trgih, kjer je največ obrtništva in delavstva, ju po-

znajo samo ob času kakšnih volitev, ko so rabili gla-sove. Da bi se drugače brigali za njuno gospodarsko stanje, to jim še na misel ne pride. Stori se mogoče kakšen korak za tisto peščico velikih in pre-možnih, ki spadajo takorekoč že v krog mogočnja-kov, za one, ki se bore za vsakdanji kruh, se ne po-briga nihče. To se mora sedaj spremeniti. Roko v roki s politično organizacijo teh krogov mora iti tu-di strokovna, stanovska. Mi moramo vzbuditi v teh ljudeh zdravo politično zavest, a jim moramo tudi po-magati, da si izboljšajo svoje gmotno stanje.

S tem da bomo dvignili obrtne in delavske slo-je iz njihove dosedanje politične zaspanosti in jim pripomogli k boljši ureditvi njihovih gospodarskih razmer, bomo povečali tudi našo politično moč. Naše že sedaj mnogoštevilne vrste bodo s priklopitvijo ši-rokih mas delavstva in obrtništva mogočno narasle, ter bo sila naše stranke še večja, njena iz ljudstva črpajoča in v ljudstvu temelječa življenjska moč še nevkrotljivejša in izdatnejša. Že sedaj lahko brez samohvale rečemo, da obstoja moč naše delegacije v raznih zastopih v veliki meri v tem, ker stoje za na-šimi mandatarji široke ljudske vrste v taki enoduš-nosti in disciplinirani enotnosti, kot pri nobeni dru-gi stranki. Če bomo izvedli nedeljski sklep, bo mno-žica naših vrst še ogromnejša, enotnost našega ljud-stva še večja in beseda naših poslancev še tehtnejša.

Z izvedbo nedeljskega sklepa bomo izvršili pa tudi veliko narodno delo. Bogu bodi potoženo, toda resnica je, da je med obrtništvom in delavstvom re-lativno največ odpadnikov. Ži to nič tako posebno čudnega. Brezbrižnost, ki smo jo kazali mi nasproti obrtniškim in delavskim krogom zlasti po mestih in trgih, je vplivala tudi obratno. Tudi ti krogi so po-stali brezbržni za nas in za naša stremjenja. Ka-kor so se nam odtujili v vsem drugem, tako so se nam odtujili tudi v narodnem mišljenju. Če se bomo sedaj spremenili mi in bomo stopili z obrtniki in de-lavci v ozke stike, se bodo spremenili tudi ti. Njihove skrbi in težave bodo postale naše, njihove želje in zahteve bodo imele v nas odločne zagovornike, a naše težnje in stremjenja bodo postala njihova, na-ša narodna zavest njihova.

Vzrokov imamo tedaj dovolj, da skušamo z vse-mi sredstvi izvesti nedeljske sklepe, zato: na delo!

Št. Ilj — Südmarka.

„Die Besiedlungstätigkeit der Südmarkin St. Egydi.“ Pod tem naslovom so prinesli včerajšnji nemškonaacionalni listi, in med njimi tudi zakotna „Marburgerca“, glasilo šentiljskih protestantovskih Švabov, daljši članek izpod peresa nekega dr. Rob. Janeschitza (Janežiča!), o naselje-niškem delu Südmärke. Kakšen namen ima omenje-ni članek? Kakor znano, tekmuje z Südmarko novo bojno društvo Heimstatt, katerega je ustanovil znani „veleposestnik“ Fraiss, ko se ga je izrinilo iz Süd-marke. Med Heimstattovci in Südmarkovci zato ne vlada posebno prijateljstvo. Podpore so radi tega pri Südmarki dohajale v vedno skromnejši meri. Da bi se pa nemška javnost zopet bolj oživela in navdušila za „dajanje“ Südmarki, je omenjeni (Janeschitz v — drastičnih besedah in številkah zapeel slavo Süd-marki.

Objavljene številke so res v mnogem oziru vre-dne, da se jih pogleda natančneje. Janeschitz pravi, da je Südmarka od leta 1905 z velikimi žrtvami na-stanila v Št. Ilju nad 40 familij Švabov s približno 300 glavami. Pokupilo se je nad 1500 oralov zemljišč — večinoma od „vindišarjev“, kakor piše „Marbur-gerca“ (graški listi so rabili besedo „Slovenen“). A vsled Fraissovega neprevidnega vodstva, razsipava-nja sredstev, nepremišljenosti v nakupovanju, se je glasom celjskega občnega zbora leta 1911 sklenilo za-časno omejiti naseljevanje v Št. Ilju, ker je pretiila Südmarki denarna kriza. Tedaj se je tudi „velepo-sestnika“ Fraissa odpravilo.

Po občnem zboru v Solnogradu (1912) pa se je naseljevanje začelo z nova. Na tem zborovanju se je sklenilo, vsako leto porabiti 100.000 K za na-seljevanje v Št. Ilju! S tem baje hoče poka-zati Südmarka, da se ne pusti od Heimstatta preko-siti. Vporabilo se je zadnja leta sledeče svote za Št. Ilj: leta 1911 20.000 K, leta 1912 80.000 K in letos že nad 30.000 K, torej skupno zadnja leta nad 130 tisoč kron. Leta 1912 se je na novo naselilo 9 švab-skih družin, letos pa že zopet 4. Štejejo pa te družine 64 glav. Razun enega obrtnika se pečajo vse se-daj in prej naseljene družine z poljedelstvom. Skup-na velikost teh posestev znaša 230 oralov. Odslej pa

PODLISTEK.

„O Zillertal“.

Potopisni spomini. Spisal A. Cilenšek.

(Dalje.)

Pred odhodom se nama nudi dokaj čuden pri-zor. Nekateri gospodje in dame privlečejo iz svojih žepov na dan male skrivnostne tube ter si začno — križem mazati obraze, da so se kmalu svetili same maščobe. Posebno komično so izgledali oni, ki so ra-bili snežno belo mazilo dr. Leonharda. Nama z Jan-kotom se je dozdevalo, da gledava okrog sebe same cirkusške klovne ali pojateljne ter sva se težko vz-drževala smeja.

Proti solnčni opeklini rabiva z Jankotom dosti bolj jednostavno in prav ceneno sredstvo, ki nama prihrani poleg tega še marsikatero kronico — nam-reč da se pred ledeniško turo nikdar ne umijeva; tako ostane v spanju spuščena maščoba na licu ter je zadostno obvaruje solnčne opeklina. Potem pa — ali se ne pravi mlatiti prazno slamo: najpreje si skrbno zmiti svojo lastno maščobo raz lice, malo na to pa je mazati s kakšno tujo neznano „žavbo“ jako dvomljive provenijence?

Ob pol petih stopiva ven v mrzlo jutranjo zo-ro, ki je obetala krasen dan.

Veselo korakava po zložni stezi navzgor, ki vodi do Črnega jezera. Daleč pred sabo ugledava že dolgo vrsto turistov — moških in žensk; bilo jih je nad dvajset; a tudi za nama je šlo več partij, se-veda z vodniki.

„No, to bode danes kar mrgolelo na Schwar-zensteinu, prav kakor v mravljišču“, zagode moj to-variš, vidno vznevoljen od tolike množice; nato se obrne k meni ter vzdihne:

„Lojze, škoda, da nisva odšla pol ure prej iz koč — lahko bi bila prva na vrhu ter vsaj nekaj časa vživala blagodejno gorsko samoto.“

„Janko, nikar ne tarnaj prerano“, hitim ga to-lažiti, „saj bova brez dvoma prva tam gori, le malo poglej, kako pomalem korakajo one ženske, in gospo-dje so seveda primorani, ostajati v njih družbi.“

Hipoma se zopet razvedri ogorelo lice mojega tovariša in molče nadaljujeva svojo pot.

V približno dvetretjinski višini zapustiva črno-jezersko stezo ter kreneva na desno čez potok, ki se odteka iz jezera. Po številnih vijugah prideva pa kmalu do velikega Steinmandelna na Saurüsselnu (2732 m), kjer nekoliko postojiva.

Veličasten razgled!

Posebno nama uhajajo oči na Tuxerske snež-nobeke vršace, na Gefrorene Wandspice in divnega Olpererja, dokler se ne pogreznemo v divji Schwar-zensteingrund, kjer sameva otroški igrači podobna Berolinska koč.

Nadaljna pot po Mörchnerjevih podeh je nekaj časa skoraj vodoravna; zato jo prav naglo briševa čez številne, s svežim snegom pokrite plošče, da le čimpreje dojdeva dolgo karavano turistov, ki se vije že prav blizu pred nama.

Ob severnem robu Schwarzensteinkeesa, globo-ko pod Mörchnerjevo rezjo, odločita se od nje dva turista — mogoče, da je bil samo eden z vodnikom — ter počasi tirita sneg navzgor proti Vel. Mörb-nerju (3287 m), kamor sta najbrže namenjena. Osta-le turiste pa natvezujejo vodniki na dolge vrvi, kar izvabi mojemu Jankotu kratko vprašanje:

„Lojze, hočeš na vrh?“

Na moj še krajši:

„Ne, Janko!“ hitiva naprej ter se kmalu znaj-deva sredi karavane.

Glasno, dokaj neprijetno žlobudranje mladih zastopnic nežnega spola je prav temeljito ukinil mr-zel piš, ki je prihajal od juga sem čez Schwarzen-šteinsko škrbino. Pod daleč vidnim skalnatim otokom zavijemo zelo strmo navzgor po trdem zelenem sne-gu, s kojega je naraščajoči vihar vedno silneje po-metal čez noč padlo sipo.

Šibke ženske so začele stokati in pogostoma po-stajati in ž njim seveda tudi moški, ki so bili skup-no natvezeni na vrh.

Toli ugodno situacijo sva si takoj prišpogala, ter jo urnih krač odmahala naprej v prijetnem pre-pričanju, da bova vsaj nekaj časa sama na visokem vrhuncu.

Ko prisopihava na krasno planoto, ki se raz-prostira od Mörchnerjeve zahodne rezi sem do pod Schwarzensteinovega neposrednega vznožja, udari nama tako silen vihar pod nos, da obema pri priči zapre vso sapo — morala sva se obrniti, da sva za-mogla zopet dihati.

Celi oblaki lahke sipe so se urnobesno podili mimo naju ter izdatno — olajševali pot po gladkem, ledenem snegu.

Od škrbine sem zapaziva trojico turistov, ki so gotovo prenočili v Schwarzensteinski koči onkraj prevala.

Ledenomrzla burja ob popolnoma jasnem nebu, na katerem je žarelo čisto solnce, je prisilila mojega tovariša, da je potegnil svoj suknjič izza nahrbtni-ka ter ga oblekel; istotako je poveznil na glavo svoj novi klobuk, ki ga je imel doslej stalno pripetega na kljuki pod nahrbtnikom.

Jaz pa sem vstrajal brez suknje do vrha in le klobuk sem si privezal z žepnim robcem.

Tako hitiva naprej v južno-vshodni smeri — proti strmi ledeni rezi Schwarzensteina. Ko se pa vspneva na njo, bukne vihar s toliko silo vame, da sem skoraj zdrsnil nizdol; zdelo se mi je, da piha tukaj kar od vseh strani in komaj sem za silo lovil svojo sapo.

V gosti megli snežne sipe niti nisem mogel pa-ziti na svojega tovariša; vedel sem le toliko, da se je okrenil nekam tja gor na desno.

S skrajnim naporom se slednjič vendarle izmo-tam iz strašnega vrtinca ter nadaljujem svojo pot proti bližnjemu vrhu, kjer me moj Janko pra ljube-znjivo pozdravi — brez klobuka. Odnese mu ga je

hoče Südmarka, kakor pravi Janeschitz, s podvojeno močjo nadaljevati naseljeniško propagando v Št. Ilju in pravi, da se niti ne boji nemških „klerikalcev“, ki zabavljajo, ker spravlja Südmarka na Štajersko same protestante.

Kaj pravimo Slovenci?

Res, velikanska je sila, s katero se je vrgla Südmarka na naš Št. Ilj. Denarna moč je velika in pritisk hud, a vsa ta mora ne škoduje toliko kot moralne nesreče, ki jih je prinesla Südmarka v Št. Ilj. Pokupila je do sedaj že 4 šentiljske gostilne, koder se pije in lumpa, igra in pleše noč in dan. Ubogi, zapeljani Slovenci napravijo tam sleherni zaslužen krajcar, svoja posestva zapijejo, zaigrajo in zaplešejo. Südmarkovci vabijo slovenske viničarje, delavce in manjše posestnike z vinom in švabsko-protestantovskimi dekleti v svoje gostilne in tam vlada mnogokrat cela Sodoma in Gomora! Naše ljudstvo se npravno, versko in narodno grozno pohujša! Tla-le škoda je naravnost ogromna, desetkrat hujša, kot ona, ki jo povzročajo Südmarkini stotisočaki! Proti tej je edino sredstvo, da vzdržujemo naše ljudstvo na trdni verski podlagi, potem bo tudi ostalo narodno, bo močno za kljubovanje proti Südmarkinemu navalu! — Bralno društvo, pouk in čtivo med ljudstvo, utrdimo med ljudstvom globoko versko prepričanje, za mladeniče Orla, za dekleta delo v Dekliški zvezi in Marijini družbi, kmetu pa gospodarsko pomoč, pa še bo mo kljubovali Südmarki!

Dnevi našega združništva.

Pretečena sredo in četrtek sta bila dneva velike važnosti za naše združništvo: vršil se je občni zbor Zadružne zveze in združni kongres. V sredo se je vršil občni zbor naše Zadružne zveze za XIII. poslovno leto. V Ljudskem domu v Ljubljani se je zbralo veliko število slovenskih zadrugarjev in prijateljev jugoslovanskega združništva. Vse južne dežele so bile obilno zastopane. Med drugimi so počeastili občni zbor dr. baron Pavel Störck, predsednik Splošne zveze avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju, predsednik Osrednje zveze čeških kmetijskih zadrug v Pragi, J. Dvorak, državni poslanci dr. Korošec, Pišek, dr. Laginja in več drugih, nadalje več deželnih poslancev ter dr. Hohnjec in nadrevizor Pušenjak iz Maribora. Iz poročila načelstva je posneti, da je imela Zadružna zveza v pretečenem letu 99.344.702 K 32 vin. prometa. Deležev je koncem leta 392.130 K in čistega dobička je imela 36.509 K 79 vin. Članice je štela koncem pretečenega leta 668. Od teh jih pripade na Kranjsko 335, Štajersko 112, Koroško 45, Goriško 7, Trst 6, Istro 79 in Dalmacijo 84. Zveza je izvršila po svojih revizorjih v pretečenem letu 376 rednih revizij, 4 generalne revizije, 6 superrevizij in nad 35 ponovnih revizij. Priredila je nadalje 28 raznih poučnih, knjigovodskih, gospodarskih in drugih tečajev in sestankov.

V svojem sklepnem govoru je podal predsednik dr. Krek zanimive in za redno poslovanje veljavne misli in nasvete. Razpravljal je zlasti, kako preprečiti vse morebitne nerednosti v poslovanju. Vsled vojne na Balkanu in vsled silne denarne krize je pretečeno leto zahtevalo mnogo gospodarskih žrtev, toda naše združništvo je prestalo to preskušnjo naravnost sijajno. Deviza združništva mora bi-

ti: Kmečki denar mora biti na razpolago samo za resnične in največje kmečke potrebe, ne sme se pa zabijati v prazna, neplodovita, ali celo v špekulativna industrijalna podjetja.

Popoldne se je pa pričel združni kongres, ki se je nadaljeval v četrtek. Kongresa se je istotako udeležilo nenavadno veliko število slovenskih in hrvaških zadrugarjev. Najprvo je referiral dr. Krek o vrlinah in napakah vladnega načrta o novem združnem zakonu.

Kot soporočevalec je podal gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora nekaj prav praktičnih nasvetov. Istotako je bil Pušenjakov referat o vračevanju posojil zelo informativen.

Referat o združni osrednji blagajni je imel državni poslanec dr. Laginja. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri se zahteva kar najhitrejšo ustanovitev osrednje blagajne.

Tudi večerašnje zborovanje kongresa je sijajno vspelo. Navzoča sta bila tudi deželni predsednik baron Schwarz in dvorni svetnik pl. Laschan. Tudi na tem zborovanju se je sprožila in sprejela marsikatera za naše združništvo velevažna misel in so se sprejeli sklepi, ki bodo dali našemu združništvu novih, še krepkejših opor in novih življenjskih sil. Vsa zborovanja pa, ki so nepričakovano krasno uspela, so pokazala moč in pomen združništva za naše ljudstvo. Velika udeležba, vnema, zanimanje in smisel za narodna gospodarska vprašanja so živa priča, kako močne korenine je pognala združna misel v jugoslovanskih deželah. Lahko rečemo, da je naša združna organizacija, osredotočena v ljubljanski Združni zvezi, prvi gospodarski faktor, okoli katerega se suče vse naše narodno gospodarsko življenje in ves slovanski jug.

Brodovna akcija velesil. Črnogorci zavzeli Taraboš. Trenutno pred Skadrom mir.

Položaj se od zadnjic ni nič spremenil. Brodovna akcija velesil proti Črnigori se še vedno samo pripravlja in ni zavzela še nikakega odločilnega štadija. Udeležile se bodo akcije vse velesile razun Rusije, ki jo bo zastopala Francija. Na zunaj in navidezno je Evropa v svojih korakih napram Črnigori složna, v resnici je pa ta složnost zelo piškava. Še predno se je brodovna demonstracija pričela, se ji že obeta žalosten konec — fiasko. Vsa afera izgleda že preveč kakor komedija, zato je ne smatra nihče za resno. Pomislite! Na prikljavo Črnogoro se spravlja cela Evropa, da bi jo pognala v kozji rog, a Črnagora ostaja hladnokrvna. Kralj Nikita se ne splaši groženj cele Evrope in se še v spanju ne da motiti. Ta duel med Evropo in Črnogoro je tako komičen, da mora vzbuditi smeh. Smejati se mora človek zlasti, ker vidi, kako cela Evropa igra komedijo, in kako je zato Nikita, ki je vse to spregledal, mirnodušen. Nikita ve, da Evropa dejanski ne bo nikdar prekršila najprimitivnejših pravic, če prav se tako dela — in prepoved obleganja enega sovražnikovega mesta, potem ko traja obleganje že pet mesecev, bi ne bilo nič drugega — zato z gesto največjega močnjaka odklanja vse nasvete in zahteve.

Se nekaj je, kar daje celi zadevi še več, za nas sicer zelo bridkega humorja. Celotno akcijo proti Črni-

gori vodi Avstrija. Naša Avstrija je postala naenkrat tako svobodoljubna, da ne prenese, da bi le en Albaneec ne imel svoje lastne kneževine. Naša Avstrija je, ki se bori za zatiranje in preganjanje — Albance, naša Avstrija je naenkrat najglasnejši zagovornik enakopravnosti vseh balkanskih narodov. In to je tista Avstrija, ki ima doma koroške vilajete in Cuvaje. Mislite, da to ne vzbuja zunaj v svetu smeh? Da velesile same ne smatrajo akcije za posebno resne, kaže najbolje to, da bosta poslali Francija in pa Nemčija samo po eno malo ladijo demonstrirati. Nemški listi že uvidevajo žalosten polom demonstracije in zahtevajo, da se mora Avstriji dovoliti, da izkrca vojaštvo, ali pa, da se zasedeta Bar in Ulčinj. Tako daleč pa bržčas ne bo prišlo. Govori se že, da se hoče dati Črnigori namesto Skadra luko Sv. Ivan v Meduji.

Položaj Skadra je obupen. Po soglasnem poročilu so Črnogorci zasedli Taraboš. Padec trdnjave je potem gotovo blizu. Kar je pa precej čudno, je dejstvo, da vlada sedaj pred Skadrom mir. Baje se že Črnogorci pripravljajo za nov odločilen generalni naskok!

Črnagora odklonila vse zahteve velesil.

Črnogorska vlada je odgovorila poslanikom velesil na njihovo kolektivno noto sledeče:

Črnogorska vlada si v slučaju, da se velesile glede celotne severne in severo-vshodne meje Albanije zedinijo, pridržuje pravico, da se glede tega posvetuje s svojimi zavezniki.

Kar se tiče notifikacije velesil glede ustavljenja sovražnosti pred Skadrom in v zasedenih krajih, katere odkazujejo velesile Albaniji, in kar se tiče izpraznjenja tega ozemlja, izjavlja črnogorska vlada z velikim obžalovanjem, da želja velesil ne more ugoditi z ozirom na to, ker traja vojska med Turčijo in zavezniki dalje in ker so velesile že ob početku vojske nasproti zaveznikom slovesno izjavile, da vojaških operacij ne bodo ovirale in hočejo varovati — nevtralnost.

Kar se tiče zahteve po nujnih odredbah v svrhu vspešnega varstva muslimanskih in katoliških Albancev v okrajih, ki se odstopajo Črnigori, si dovoljuje črnogorska vlada povdarjati, da more biti edini naslov za priposestevanje vseh teh krajev, tako kar se tiče Črnogore, kakor drugih balkanskih držav, le mirovna pogodba s Turčijo. Muslimanski in katoliški Albanci v zasedenih krajih pa stojijo pod varstvom črnogorskih postav, ki so najvspešnejša garancija za versko in meščansko svobodo vseh brez razlike narodnosti in vere.

Podrobnosti o zavzetju Odrina.

Od poveljnika druge srbske armade sta dospela v Belgrad dva častnika, da podasta na mero-dajnem mestu poročilo o zavzetju Odrina. Iz njiju poročila posnamemo sledeče podrobnosti:

V ponedeljek, dne 24. marca, je izdal general Stepanovič to-le povelje: General Ivanov javlja: Danes ob 1. uri in 30 minut popoldne so čete vshodnega sektorja dospele na 300 metrov do bodočih žic pred utrdbami. Treba je najenergичnejše akcije iz vseh strani, da se s tem obrne nase čim večja pozornost od turške strani. Treba je tudi, da se naskočijo utrdbi, kjer se to izkaže za možno. To vam sporočim zaradi tega, da storite vse, kar bo potrebno, da olajšate vspeh četam vshodnega sektorja. Ta ak-

oni grozni vrtinec bogvekam, najbrže tja doli na Rotbachov strahovito razpokani kees.

Resnici na ljubo moram priznati, da Janko nikakor ni žaloval za nezvestim klobukom — odkar mu je dne 3. avgusta 1912 — njegova dična klobeta, ki ga je leta 1910 spremila celo na deviško Jungfravo v Švici, pod smelim vrhom našega Jatoveca za vselej dala slovo, ni maral več za nobeden klobuk na svojih gorskih pohodih; le radi lepšega si je omislil novo, za spoznanje lepšo — klobeto, ki jo pa je redno pošiljal v prognanstvo — tja doli pod nahrbtnik.

Iz Berolinske kočje sva odšla četrte ure pred petimi in zdaj so oznanjevali kazalec tričetrt na devet — torej sva presneto dobro hodila, da sva prišla na Schwarzenstein v štirih urah.

Na skrajnem temenu (3370 m) postavil je pred leti špekulativen vodnik zelo majhno kočico, kamor sme vsakdo vstopiti.

Tudi nama je danes dobro došla in drage volje sva spustila v prikovano puščico vsak po 20 v, kakor se uljudno zahteva na tabli, pritrjeni nad vodom.

Ozka, podolgovata miza in dvoje klopi tvori ves mobilijar preprostega zavetišča, ki je v hudi nevihti vrednó zлата. V desnem kotu zagledava na klopi srednje veliki zaboj; radovedno privzdignem pokrov in nasproti mi štrle cele vrste — temnozelenk s pristnim špeciálcem!

„Janko, ta pa ni slaba“, nasmehnem se tovarišu, „šmenca, kdo bi si bil mogel kaj takega misliti? Preklicano so prifrigani ti tam doli v koči, da nobeden ni črnil besedice ne o koči in ne o buteljkah, ko sva naročevala vino za Schwarzenstein, ter je tako težko nosila na svojih plečah! Janko, to so mrcine, ne pa ljudje!“

Seveda sva si takoj prišpogala pollitersko buteljko ter vestno odrajtala za njo na majhni tabli označeno ceno 80 vinarjev in sicer v prej omenjeno puščico.

Dočim je spodaj na škrbini razsajal tako strašen orkan, bilo je na vrhu Schwarzensteina čisto mirno. Zato sva se, sledeč vrgledu onih ščinkovcev na Bodenski planini, utaborila kar na položni in od solnce topli strehi ter se kratkomalo lotila s seboj prinešenih jestvin in izbornega špeciálca.

Polagoma se je ves komolast vrh, ki je na svoji južno-zapadni zelo strmi strani zavarovan z do meter visokimi golimi skalami, napolnil z množico turistov in izletnikov.

Z velikim zadoščenjem je vzel moj Janko na znanje, da je še dvema drugima ugrabil vihar klobuka, ne da bi bil povedal, kje nju hoče položiti k večnemu (?) počitku.

Jako zabavno je bilo gledati kisel obraz postarnega profesorja, ki se je za več dni naselil v Berolinski koči, da dela s svojim vodnikom lažje izlete v divno gorsko okolico.

„Kaj bo rekla moja skopa stara, ko pridem domov brez klobuka?“ tarnal je venomer, dočim ga je vodnik tolažil z zagotovilom, da si prav lahko omisli nov klobuk, bodisi že v Schwarzensteinski koči tam doli, ali pa v Berolinski koči, kjer imajo za takšne slučaje na prodaj celo izbiro glavnih pokrival. Vesela ta vest ga je slednjič v toliko pomirila, da je nehal glasno zabavljati čez oni ošodebolni vrtinec tam spodaj na ledeni rezi.

Ko sva se naveličala svojega zračnega sedeža, spustiva se nizdol, da se lotiva veličastnega razgleda, ki se po pravici šteje med najlepše v Zillerdolskih alpah.

Pred najimi očmi leže razprostrte vse gore Tuxerskih in Zillerdolskih alp, a tudi pogled v daljavo je uprav velikanski.

Proti vshodu zreva velikane Venedigerjeve in Klekove skupine, južnovshodno v neposredni bližini pa Rieserfernersko s Hochgallom, Wildgallom in z Schneebige Nockom; naravnost proti jugu šterlijo v

sinji zrak divji Dolomiti, med njimi moji stari ožji znanci: Tre Cime (Drei Zinnen), Monte Cristallo in dična kraljica, snežnobela Marmolata. Proti jugozahodni beži oko noter tja do Adamello- in Brentaskupine, celo daljne ledene glave Berninske prijazno pozdravljajo opazovalca.

Dobro razločujeva tudi Ortlerja, Königspico in Cevedale, nadalje proti zapadu Ötzdolske ledene orjake Weißkugel in Wildspico, Stubajske albe s Zuckerhüttelnom, Pfaffom in Freigerjem.

Proti severu tvorijo gole stene severnih apenskih alp od Zugspice noter tja do visokega Dachsteina sklep ogromne te panorame.

In ta harmonična zveza med goro in dolino in ta menjava raznovrstnih barv — oh, kako prijetno je bivati v lepem vremenu vrhu veličastne gore!

„Teda je le na gore,
Na strme vrhe!
Tja kliče in miče
In vabi srce.“

Po vsestranskem temeljitem razgledu, ki je trajal celo uro, ozreva se še v najbližjo svojo okolico, po turistih in izletnikih, kojih je bilo čez 20. Njim v čast moram priznati, da so zvečine sledili najinemu vzgledu ter si kar po vrsti izposojevali Jankotov izborni trieder; toda par pa je bilo vmes tudi takih, ki se niso niti najmanjše zmenili za ves prekrasni gorski svet.

Posebno se nama je ugabila mlada, zelo lepa gospodična, ki se je tebi nič meni nič počila na razprostrti plašč ter obrnila svoje lice navzgor proti jasnemu solncu, češ, naj jo do dobra ožge, sicer bi njej doma ne verjeli, da je bila res na ledenikih. Na vse prigovarjanje dveh svojih prijateljev je meže dosledno izjavljala, da ji ni prav nič mar še tako lep razgled; njej popolnoma zadostuje, da prinese domov zapečeno lice!

(Dalje prih.)

cija je potrebna, da se doseže, konečno zaželjeni namen. Svojemu povelju je general Ivanov, še dostavil: „Ukazujem, da prične 13. pešpolk s 55. polkom ofenzivo proti Juptemolaru in Ŭnikeju. Ti dve trdnjavi je treba zavzeti in se tamkaj utrditi. 15. pešpolk naj nadaljuje prodiranje proti Sajtantargu in naj skuša, na-se potegniti čim največ turške pehote. 20. polk naj zavzame pozicijo vshodno od Kadikeja, in skuša prodreti do Deverbeja. Artilerija naj podpira to prodiranje z močnim in silnim ognjem, vzdržujoč čim najtesnejšo zvezo s pehoto prej imenovanih polkov. Začetna ofenziva bodi slabejša, dokler se ne izvrši nasilno rekonosciranje in se dožene, kakšne voje imajo pred seboj ti polki. Vsi ti polki naj bodo oboroženi z bombami, škarpami in sekiricami za sekanje bodečih žic. To bo vsekakor poslednji napad, ki ga je treba izvesti, da se glavni odpor na vshodnem sektorju zlomi in se zavzame trdnjava.“

Začetek naskoka je bil ob 4. uri popoldne. — Razdelitev čet je bila točno izvršena in vse utrdbe na srbskih sektorjih so padle. Naskok, ki se je izvršil po dnevi, je bil silno ljut. Treba je bilo zastaviti vse sile na tej strani. Do srede jutraj, nekako ob 10. uril so osvojile srbske čete celo črto pred seboj in sicer: Timoška divizija prvega poziva na prvi črti trdnjave: Kasantepe, Karandžo stabija, Elis-tepe in Jaztepe, na drugi črti: Čajtepe in Ajnalhabijo in Bosjuktabijo.

Vjetih je bilo 8000 turških vojakov in 280 častnikov. Na tretji črti je bila nato zavzeta trdnjava Kadirlik Ildirim. V sredo popoldne je donavska divizija drugega poziva zavzela trdnjave: Papastepe in Behčitepe.

Skupno so zavzeli Srbi 7 stalnih utrdb, 4 re-dute, 17 poljskih in 19 trdnjavskih baterij, zaplenili 190 topov in vjeli dva generala, 400 častnikov in 15 tisoč vojakov.

Svetovno-političen položaj.

Položaj je po mnenju dunajskih nemških kro-gov sledeč:

Udeležba Francije pridemonstraciji mornarice še vedno ni oficijelno naznanjena. Vendar se pa že lahko smatra to za gotovo stvar. Velešile so se med tem odločile k novemu koraku in so izrekle protest zoper dovažanje novih srbskih čet. Če bo imel ta korak kaj vspeha, bo pokazala bližnja bodočnost. Pred Skadrom mirujejo sedaj vse vojne operacije, da se koncem tega tedna začnejo še z večjo silo. Zatem je namenjen generalni napad na trdnjavo, h kateremu tudi Rusija nekaj pridene. Kakor se na poučenem mestu potrjuje, so ruske ladije pri Baru za Črnogoro namenjene topove že izkrcale. Vedenje Rusije se kaže s tem v čudni luči in ni čuda, če stavi i nadalje Črnagora svoje upanje v Rusijo ter noče odjen-jati. Pod temi okolnostmi pač ne bo napravila demon-stracija brodovja zaželenega vtisa. V mirovni akciji se je storil tudi en korak dalje, ker so velesile urgirale pri balkanskih državah odgovor. Kakor se na poučenih mestih zatrjuje, sta Črnagora in Srbija krive tega zakasnenja. Za jutri je sklicana seja po-slaniške reunije v Londonu, kar izpodbija tla vsem vestem, da bi se ta konferenca razbila.

Podrobnosti o zavzetju Taraboša.

Berolin, dne 3. aprila: O zavzetju turških utrdb na Tarabošu se poročajo podrobnosti, glasom

katerih je bil boj za Taraboš skrajno hud. Napad je najpoprej izvršilo 200 mož metalcev bomb, katere so izbrali iz moštva raznih bataljonov. Ti metalci bomb so najprej v silnem ognju Turkov splezali na vrh gore ter porezali bodeče ograje iz žice. Ko so prišli prav blizu do sovražnika, so jeli metati bombe v vrste turških vojakov, ki so kar kupoma padali. V raz-redčene vrste so se potem vsuli črnogorski in srbski vojaki.

Dr. Danev pri carju.

Car s k o j e - S e l o, dne 3. aprila: Car Ni-kolaj je sprejel danes v avdienci predsednika bol-garskega sobranja, dr. Daneva.

Demonstracija mornarice je motila opoldanski počitek kralja Nikite.

L o n d o n, dne 3. aprila: Dopisnik „Daily Te-legraph“ javlja iz Cetinja, da so morali kralja Ni-kito motiti v njegovem opoldanskem počitku, ko so mu javili, da se nahaja avstro-ogrška vojna mornarica pred Barom. Dvorni maršal mu je prebral dotično brzojavko, nakar se je kralj Nikita obrnil na drugo stran ter rekel: „Ne motite me v mojem spanju!“

Brodozne demonstracije se udeleže:

od Avstrije: „Franc Ferdinand“, „Radetzky“ in „Zrinyi“;
od Italije: „Ammiraglio St. Bon“, „Francesco Ferruccio“;
od Nemčije: „Breslau“;
od Anglije: „King Edvard VII.“, „Defence“ in „Dartmouth“;
od Francije: „Edgar Quinet.“
Vrhtega pošlje Avstrija še eno križarko in več torpedovk.

Solunsko vprašanje.

Iz Aten poročajo:
Grška armada zbira v Solunu močne vojaške čete. V Solunu je sedaj sedem divizij. Atenski vojaški krogi pripovedujejo, da je to proti Bolgarom na-perjeno.

Šukri paša so vjeli Bolgari.

Sofijski vladni list piše:
V zunanjih listih razširjene vesti, da se je Šu-kri paša najprej hotel predati srbskim četam v se-verozapadnem sektorju, so popolnoma napačne. Šu-kri paša so marveč presenetili Bolgari v trenutku, ko je uničil svoj arhiv. Šukri paša se je hotel gle-de predaje pogajati, toda odgovorilo se mu je, da so pogajanja odveč, ker bolgarske čete že korakajo v mesto.

Velike demonstracije proti Avstriji in Nemčiji v Peterburgu.

„Berliner Tageblatt“ poroča dne 1. aprila iz Peterburga:

Velikanske ovacije so priredili Peterburžani bolgarskemu generalu Dimitrijevu, ko je odhajal iz Peterburga. Demonstranti so klicali: Živijo Bolgari-ja! Proč z Avstrijo! Proč z Nemčijo! Dijaki so ko-rakali pred nemško poslaništvo, a jih je policija še pravočasno razkropila. Tudi pred avstro-ogrskim po-slaništvom so poskušali demonstrirati, a je policija s knutami demonstrante razkropila.

Sestanek Javer paše s Šukri pašo.

Internirani turški general Javer paša, katere-ga 10.000 mož broječo armado so Bolgari, kakor že

mariborskega mesta, da tam lahko nemoteno dela in vstvarja. Sedaj ima v delu več stvari in je delavni-ca naravnost preobložena. Glavni prostor zavzema stranski altar za župno cerkev v Cirkovcah. Altar, ki bo gotovo nov lep okras za ponosno cirkovsko cer-kev, je v glavnem že izdelan. Izvršen je v renesanč-nem slogu in izrezan v les. Visok bo približno šest metrov. Razen sv. Jožefa, kateremu bo posvečen, bo nosil še več kipov in reliefov. Prav prisrčen je re-liéf sv. Alojzija, ki iz celega izrezan predstavlja svetnika, ki kleče moli pred božjo porodnico.

Drugo večje delo je tabernakelj za St. Vid pri Ptuj. Delo je dovršeno in samo še čaka na pozla-tenje. Že v razstavi cerkvenih paramentov, v kateri je bil okrog božiča ta tabernakelj izstavljen, je vz-bujal občo pozornost. Delo je res krasno in zasluže-no hvali svojega mojstra. Izrezan v lipov les in iz-delan razun nekaterih nastavkov povsem iz celega v modernem stilu, bo nudil tabernakelj res nekaj no-vega in lepega. Že sedaj je celotni vtis prav zado-voljiv, vse drugače bo pa še včinkovalo delo, ko bo pozlačeno v raznih niansah ter bo imelo primerno o-zadje. Šentvidčanom samo čestitam na tej pridobitvi za njihovo cerkev.

Razun teh dveh velikih del ima gospod Sojč v delu tudi več manjših stvari in pripravlja med dru-gim načrt za veliki altar v poznati župni cerkvi v Čazma na Hrvaškem.

Zanimiv in originalen je tudi osnutek za na-grobni spomenik gospoda Lončariča v Središču, ki ga je naročil častiti gospod kaplan Lončarič v St. Juriju ob Taboru. Že to bolj malo delo kaže, da bi gospod Sojč tudi večje nagrobne spomenike tudi iz kamna in v bronu izvršil večje in umetniško.

Ko sem zapustil prijaznega gospoda Sojča, ki mi je toliko vedel povedati o svojih načrtih, sem bil vesel. Prepričal sem se bil, da imamo v njem zares delavnega, zmognega in vedno napredujočega doma-čega obrtnika-umetnika, ki bo nam vstvaril še mar-sikaj lepega.

Priporočam ga!

znano, vjeli pri Saroškem zalivu, je izrazil željo, da bi se smel sestati s Sukri pašo, kar mu je bilo ta-koj dovoljeno. Oba generala sta se zelo žalostno po-zdravila in objela.

Šukri paša stanuje pri Slovincu.

Kakor poročajo listi, je bolgarska vojna upra-va odkazala vjetemu Sukriju paši stanovanje v ho-telu „Splendid“ v Sofiji. Ta hotel, ki je eden naj-boljših in največjih v Sofiji, ima v najemu naš slo-venski rojak gospod Ivan Kenda.

Že preje vjeti Javer paša je do sedaj stanoval v hotelu „Boulevard.“ Na posebno prošnjo Sukri pa-še je sedaj vojna uprava dovolila, da se je tudi Ja-ver paša preselil v hotel „Splendid.“ Ker ima gosp. Kenda same slovenske uslužbence, strežejo sedaj v-jetemu branitelju Odrina slovenski uslužbenci.

Albanija v gospodarskem ozir.

Sodeč po vnemi, s katero se trozveza briga za Alba-nijo in zlasti za pristanišča, kakor so Sv. Ivan Medovanski, Lješ, Drač, Valona in Preveša, bi meralo biti albansko obrežje velikanskega pomena za pomorski promet in že se-daj važen gospodarski činitelj. Daniel Bellat pa nas v pa-riški „Information“ zagotavlja, da je Albanija s svojim obrežjem dežela, kjer še ni inženirska veda ničesar opravila, da bi jo vsaj nekoliko primaknila mednarodnemu prometu. Dežela, ki jo Albanci nazivajo po svoje „skiperi“ (sicer je pa ta beseda tudi slovenska), znači deželo „gorjancev“, se razteza od Črnogore do Grške in je prek in prek prepre-žena od pogorskih grebenov. Samo krog Skadra je dolina, a še ta je deloma močvirnata, da razsaja v njej mrzlica. Sicer pa je ves tamošnji svet skalovit in gorat in razjeden od hudournih žlebov.

Industrija in trgovina sta v Albanije v povojih. Tako se seveda da tolmačiti izseljevanje; saj prebivalstvo nima skoro nikakega vira dohodkov. Res, da se potem vračajo nekateri Albanci bogati nazaj, ali posledic njihovega po-vratka še ni bilo opaziti v kakem napredovanju obrti, in-dustrije in trgovine. Dejstvo, da ima Albanija precej raz-vito morskobalo, jej ni moglo do sedaj prinašati kdo ve kakakega dobička, ker so ovire, kakor so strme rebri, gorski grebeni, pomanjkanje mostov in cest in pa pogrezanje obrežja, odvirale razvoj paroplovbe.

To so vzroki zaostalosti Albanije in te so konstatirali sloviti geografi že pred 40 leti. Položaj pa se dosedaj še ni prav nič izpremenil, ker se lahko trdi brez pretiravanja, da pod polumesecem sploh ni nobenega napredka.

Avstrijski belgijski poslanik de Borchgrave je preisko-val pred leti Albanijo in je prišel do zelo nerazveseljivih zaključkov. Videl je prometna sredstva zelo primitivnega značaja a mrogekrat le stezo, ki jo je samo za enkrat ubral kak prebivalec ali pa samovojno sled napol divjega konja. Cela cesta od Sv. Ivana Medujanskega v Skader je samo po leti nekako porabna, dočim je po zmi vsa pod vodo in v blatu.

Pa tudi obdelovanje zemlje je zaostalo za par stoletij in kjer je kaj nasadov ali setev v nižinah, tam jih vedno poplavlja povodenj. Seveda je bilo v Albaniji že oni čas nekaj znakov obrti, ki bi lahko prinašala denarja v deželo in izlasti v skaderskem vilajetu je tudi lepih hrastovih in bukovih gozdov, ali čemu jih sekati, ko jih pa ni moči spraviti iz dežele?!

Potniki, ki so prehodili Albanijo v novejšem času, na primer Brailsford in Buxton, sodita o deželi zelo neugodno. Njima je Albanija divji kraj brez veljave. Seveda nočeta s tem reči, da se ne bi dalo iz nje ničesar napraviti, a tre-balo bi časa, delavnih sil in denarja.

Pristanov ima Albanija precej in bili bi za promet pripravi, ko bi bilo s čem prometovati. Tako pa oskrbuje večnjo ob morskem obrežju avstrijski Lloyd, ter kak parnik kake grške ali italijanske družbe. Mal parnik avstrijskega Lloyda pa vozi tudi vsak teden dvakrat po Bojani v deželo do mesteca Oboti, precej blizu Skadra.

Tako je Albanija, ki ima toliko morskega obrežja in naravno zavarovanih pristanišč, ki bi jih bilo seveda treba urediti in poglobiti, dežela skoro brez prometa, ker ničesar ne proizvaja. Trebalo bo, če postane res samosvoja, ne-šteti milijonov, da se malo kultivira in otvori ostalemu svetu. Dolgo, dolgo bo trajalo, predno postane Albanija kak kulturni činitelj in enota, s katero je vredno računati. Taka pa, kakor je sedaj, ostane živ mrtvec, četudi jej vdihnejo življenje velesile.

Politični pregled.

Dalmacija.

Iz Zadra poročajo:

Na seji vrhovne uprave Stranke prava za Dal-macijo sta izjavila dr. Krstelj in dr. Drinkovič, da vstrajata na načelih Stranke prava, vsled česar se je konstatirala zopet popolna edinost med dalmatins-kimi pravaši.

Raznoterosti.

Iz poštne službe. Za poštna asistenta sta ime-novana poštna praktikanta Jožef Evangelist v Ptuj in Fran Zmazek v Mariboru. Prvi ostane na svojem službenem mestu, drugi pa pride na Zidanmost.

Iz sodne službe. Oficijala Franc Zenz v Mari-boru in Martin Gomsli v Ljubljani sta imenovana nadoficijalom.

Iz učiteljske službe. Na enorazrednici v Oj-striški vasi (prvi plačilni razred) je razpisano mesto učitelja in voditelja. Prošnje do 5. maja.

Poroka. Poročil se je gospod dr. Rihard Berg-mann, zdravnik v Žalcu, z gđe. Olgo Potočnik v Ptuj.

Iz delavnice domačega umet-nika.

Prijatelj našega lista nam piše:

Članek „Podpirajmo lastne ljudi!“, priobčen že pred nekaj časom v Vašem cenjenem listu, mi je bil pisan iz srca. Strinjam se povsem s člankarjem, ki trdi, da domačo obrt in domačo umetnost mnogokrat nedopustno zanemarjamo in le pregosto lastne ljudi naravnost ubijamo. Priznam pa kar odkrito: tudi sam sebe ne morem in ne smem oprostiti tega greha. Cela naša vzgoja je tako prežeta tujega duha in nam je vdahnila toliko spoštovanja pred tujci in njihovi-mi deli, da skoro nevede in nehoti grešimo na ško-do domače stvari. Ta naša vzgoja, ki žalibog ne mo-re pokazati na velika dela naših ljudi v preteklosti in nam ne izpodbija vstajajočih dvomov s silo velike zgodovine, je kot ustvarjena, da prezira, kar je do-mačega in se klanja samo pred tujino, o kateri sli-šimo toliko čudežnih stvari, če prav nam ta tujina pošilja — pofel.

Da nekoliko poravnam dolg, ki ga imam jaz in mnogi mojih prijateljev, pri domači obrti in naših u-metnikih, naj napišem nekoliko vrst o obisku pri ki-parju Sojču v Mariboru.

Gospod Sojč je mlad, podjeten mož, ki se je dalje časa izobraževal v Drazdanih in drugih nemš-kih mestih. Delaven in živahen, hrepeni vedno dalje ter si z neprestanim študijem širi svoje obzorje. Pred dvema letoma se je vrnil in naselil v Mariboru. Izvršil je med tem časom že več naročil in ima tu-di sedaj primerno dela, toda še vedno vse premalo. Tudi on občuti našo vkoreninjeno ljubezen do tujine in njenih izdelkov in to ga boli. Sicer ne iz dobič-kaželjnosti in konkurenčne zavisti, kajti tem čustvom se naš človek-obrtnik ne sme vdajati, ampak iz želje, da bi vstvarjal in obvaroval naše ljudi pred preva-rami.

Svojo delavnico ima gospod Sojč v Reiserje-vi ulici št. 26. Izbral si je eden najmirnejših kotov

Iz duhovniške službe. Za kaplana na novo-ustanovljenem kaplanskem mestu pri Materi Milosti v Mariboru je imenovan P. Ciril Bračko.

Iz politične službe. Namestniški praktikant dr. Ernest Mayrhofer je prestavljen iz Voitsberga k okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradec; konceptni praktikant v Celju dr. Friderik Hermann, ki je iz političnih razlogov od katoliške vere odstopil, je prestavljen v Voitsberg, in konceptni praktikant dr. E. baron Waldstätten je prestavljen iz Maribora v Celje.

24. mednarodni evharistični kongres na otoku Malta. Vse priprave za toletni evharistični kongres, ki se bo vršil na angleškem otoku Malta, so skoroda popolnoma končane, tako da obeta biti ta kongres res nekaj veličastnega. Posebno je treba poudariti, da angleške oblasti med seboj takorekoč tekmujejo, kako bi se izkazale prijazne kongresu in s tem celi katoliški cerkvi. Tako je na primer odredila angleška admiraliteta, da pride neka angleška bojna ladja po kardinal-legata Ferrato v Sirakuzo, od koder ga popelje na Malto. Njegov prihod na Malto je določen na torek, dne 22. aprila. Kongres se prične dne 23. aprila in bo trajal do nedelje, dne 27. aprila. Otvoril se bo v rotundi della Musta, kjer se bodo vršila vsak večer velika zborovanja. Kakor do sedaj, tako se bodo tudi obtepriliki odkazale raznim narodom posebne cerkve. Te pravice se bodo poslužili tokrat Italijani, Angleži, Francozi, Španci, Belgijci, Grki in Nemci. V nekaterih cerkvah se bo vršilo tudi nočno češčenje Najsvetejšega. Zaključek tega kongresa bo tvorila velika teoforična procesija, med katero se bo raz neke tribune, ki se nahaja nad mestnim vodometom, podelil slovesni blagoslov z Najsvetejšim. Na večer se bo Malta slavnostno razsvetila. Kongresna pisarna upa na živahno udeležbo od strani katoličanov celega sveta, ker stanejo karte za udeležence le samo 10 frankov. Pričakuje se, da se bo udeležilo kongresa okrog 30 škofov, med temi pet kardinalov. Mnogo milosti je tudi tokrat obljubila sv. stolica onim vernikom, ki se bodo shoda ali osebno udeležili, ali pa bodo v duhu sledili njegovim razpravam. Verniki celega katoliškega sveta dobe na nedeljo, dne 27. aprila popolen odpustek, če so poprej prejeli sv. obhajilo in če so v duhu združeni z onimi, ki se bodo udeležili velike procesije. Iste milosti so deležni tudi oni, ki v tem času prejmejo sv. zakramente ter v kaki cerkvi ali kapelici molijo za namen sv. očeta.

Na pomoč! na pomoč!, kriče spodnještajerski Nemci in nemškutarji vsled velikanske polomije v Laškem trgu in zahtevajo od vseh krogov, zlasti pa od vlade, da jim reši falirano kaso. Ne kličejo pomoči pa iz človekoljubja, da bi rešili toliko in toliko eksistenc gospodarskega ruina, ampak ker se boje za obstanek laškotrškega nemškutarstva. Pri teh svojih klicih na pomoč so pa še skrajno nesramni in brezvestni. Ne slikajo samo polmilijonsko Drolzevo defraudacijo kot pravečato nedolžnost, ampak blatijo in črniijo še naše slovensko združništvo. Rekord je pa vsekakor dosegla graška „Montags-Zeitung.“ Na prvem mestu prinaša članek nekega E. N. (mogoče E. Negri), v katerem se trdi, da se je v Laškem trgu zgodil samo en enkratni zločinski akt in je prišla kasta strofa na Laški trg kot blisk iz jasnega, zato je dolžna vlada skočiti na pomoč. Pri slovenskih zavodih se je skozi več let in sistematično kradlo in defraudiralo, pa je vlada radevolje pomagala. Pribijemo, da vlada našim zavodom ni nič pomagala, da morajo prizadeti sami trpeti škodo. Če se pa trdi, da se v Laškem trgu ni delalo sistematično, je to velika neresnica, ki ji nihče ne more pritrditi, kajti dognano je, da se je defraudacija pričela že leta 1884. Kako izgleda tisti enkratni akt, izpričuje lepo dejstvo, o katerem poroča „Montags-Zeitung“ na 5. strani. List pravi, da je dognala preiskava poneverjenje 8000 K leta 1906, 4000 K pa leta 1907, ter je bil le glavni del baje defraudiran že leta 1884. Če se ni tedaj tukaj sistematično kradlo, kje se potem pa je? Ali se more pri taki sistematični defraudaciji govoriti samo o krivdi enega? Ne boste se izmazali, prijatelji Nemci, ki ste vedno klicali po državnem pravniku, če se je zgodila pri nas kaka nerednost in z blatenjem našega združništva ne boste nič dosegli. Slej kot prej zahtevamo, da velja v tem oziru enaka pravica za vse. Ljudstvo bo pa že uvidelo, da toliko lahkomišelnosti in toliko nerečnosti, kot v Laškem trgu, ni bilo še pri nobenem slovenskem zavodu.

Sram jih bodi. O škandalu, ki ga je zagrešila ptujska policija, ko je aretirala tri mirne Orle v kroju, poroča tudi „Slovenski Narod“, a ne najde nobene besede, s katero bi to nezaslišno dejanje obsodil. Iz notice celo zveni nekako obžalovanje, ker ni ptujska policija zaprla še nekoliko več naših ljudi. — Strankarska strast je liberalcem vzela zadnji čut za dostojnost. Če jih le „klerikalci“ dobe, pa so veseli, če narod trpi, to jih nič ne briga. Odkar so s štajerčijanci glede obstrukcije „enega srca in enega duha“, jih narodnostni moment ne iritira. Naj vrag vse vkup vzame, če nismo liberalci!

Jugoslovansko vprašanje je za monarhijo eksistenčne važnosti, to prepričanje si pridobiva vedno več tal tudi v vplivnih nemških krogih. Tako na primer piše dunajska „Information“: „Naša parola se odslej naj glasi: Notranja konsolidacija s posebnim ozirom na Balkanu. Tu se vsiljuje pred vsem gotove fatalne izkušnje, ki smo jih imeli z našimi narodnostmi v obeh državnih polovicah glede njihovega

stališča v balkanski krizi. Nič bi ne bilo bolj napačno, kakor da bi se te narodnosti obsipale s sumničenji in očitani. Zlo se mora zgrabiti ob korenu, in zato je potrebno, da preiščemo vestno vzroke onih pojavov in da postavimo potem vso narodnostno politiko v Avstriji, na Ogrskem in v anektiranih deželah na boljše temelje. Nemško-mažarska hegemonija (prvenstvo) je doživela popolen bankerot in treba je poiskati nove formule. V naši državni polovici je ministrski predsednik grof Stürgkh opravil že dober del važnih predpriprav. V Galiciji se nahaja narodnostni sporazum že na dobri poti, na Češkem se že tudi pojavljajo znaki, da je jela popuščati napetost. Daleko najvažnejši problemi sedanje dobe pa so večinoma odtegnjeni področju avstrijske vlade — to sta jugoslovansko in rumunsko vprašanje. Igra z jugoslovanskim vprašanjem se mora nemudoma ustaviti, in z rešitvijo tega vprašanja se mora takoj pričeti: Kar je bilo za Turčijo pred izbruhom vojne vprašanje reform v Macedoniji, to je za nas sedaj postalo jugoslovansko vprašanje. Najvišji interesi dinastije in države se nahajajo v nevarnosti, ako se bo z rešitvijo tega vprašanja odlašalo. To dejstvo jasno spoznati, je najresnejša dolžnost naše skupne vlade.“

Išče se. Občeslovensko obrtno društvo v Celju išče kovača za že vpeljano, dobro idočo kovačijo v nekem spodnještajerskem trgu. Kovačija se odda pod zelo ugodnimi pogoji takoj v najem. Ponudnik mora biti narodno zaveden in v podkovanju konj in posebno volov dobro izurjen. — Dalje se išče kovaški pomočnik, ki je tudi v podkovstvu dobro izurjen. — Ključavničarski učenec, 15 let star, ki je izvršil tri-razredno ljudsko šolo, želi vstopiti v uk. — Na vprašanja se odgovarja pismeno, ako je priložena znamka za odgovor.

Velik požar. Včeraj po noči po deseti uri je začela goreti papirna tovarna Leykam-Josefsthall v Gratweinu pri Gracu. Požar se je hitro razširil in je dosegel velikanski obseg. Natančnejši podatki še manjkajo. Graški jutranji listi samo poročajo, da traja požar ob času, ko gredo listi v tisk, še dalje in je nebo od ognja razžarjeno.

Naše prireditve.

Podsreda.

Zadnjo nedeljo se je vršil v Podsredi v gostilni gospoda Ivana Jazbeca shod. Shod je bil le srednje obiskan, ker je bil premalo razglašen. Ravno iz občin Križe in Gorjane, kjer šteje Slovenska kmečka zveza svoje najzvestejše prijatelje in ki so z malimi izjemami popolnoma v taboru naše stranke, je bila udeležba pičla. Vendar se je zbralo okoli 100 poslušalcev.

Shod je otvoril s kratkim uvodnim govorom velečastiti gospod župnik Krohne, ki je potem podal besedo gospodu dr. Jankoviču. Njegovemu govoru so sledili navzoči z vidnim zanimanjem. Čeprav je bilo nekaj nasprotnikov navzočih, se je vršil shod popolnoma mirno in se je brez vsakega ugovora izreklo zaupanje gospodu dr. Jankoviču in vsem drugim poslancem Slovenske kmečke zveze, se je soglasno odobrila obstrukcija in vsprejela resolucija proti nemškim davčnim opominom in dopisom.

Štajersko.

Mariborske novice.

Dr. Leskovar je preselil svojo pisarno iz Šepecveve hiše na Grajskem trgu v Tegetthoffovo cesto št. 28.

V Studencih pri Mariboru je umrl skladiščni mojster v pokoju Jakob Juritsch (Jurič), star 64 let. Njegov sin je znani vodja studenških „Nemcev dr. F. Juritsch. Oče je bil seveda Slovenec in se je kot takega dolgo časa tudi čutil. V zadnjem času je pa bil — bržčas pod vplivom sina — velik „Nemec.“ Naj v miru počiva!

Adventisti. V zadnjem času povzročila sekta adventistov po našem mestu vse polno govoric. Baje je več ljudi, ki se z vso vnemoj potegujejo za to „vero“ in živahno sodelujejo. Pri nekem fotografu imajo vsak teden sestanke, na katerih navdušeno prepevajo, da se sliši na ulico. Govori se tudi o nekakih „krstih“ na Dravi, o nekih čudnih sprehodih po Kalvariji in o raznih drugih bedastostih. O nekaterih pristaših te „vere“ menijo ljudje, da so nori.

Izpridenost naše ponemčene šolske mladine. V obče je znano, da je ljudskošolska mladina, ki se ponemčuje po nemških šolah v mestih Maribor, Celje, Ptuj in raznih „nemških“ trgih zelo izpridena. Če opazuješ to podivjano šolsko mladež, ki se vsuje iz nemških šol po raznih ulicah, te spreleti strah. Iz ust te „nadebudne“ nemškutarske mladine, ki jo že po izgovoru in naglašanju besed lahko takoj spoznaš, da je slovenskega pokolenja, slišiš najgrše izraze in najostudnejše psovke. Skoro samemu sebi ne moreš verjeti, če slišiš iz ust teh pritlikavcev besede, ki jih zamore rabiti le kako prenapetosti degenerirano nemškutarsko mestno prebivalstvo. Ker se po naših mestih toliko vpije „Heil und Sieg!“, ni čuda, da dostavlja nemškutarska šolska mladež tem besedam še razne druge žaljive psovke, ki jih ob vsaki večji nemškutarski slavnosti sliši iz ust raznih nemškutarskih „kulturonoscev.“ Pred dnevi je bil pisec teh vrst priča, kako se je tolpa teh mlečozobih šolskih „hajlovcev“ podila po Schmidererjevem drevore-

du proti Koroški cesti ter hajlala in tulila, kot bi bila ušla iz tevtoburških gozdov. Prednje straže te podivjane tolpe so nalašč in zlobno izpodbile onemoglemu starčku bergljo, ob katero se je upiral in ni veliko manjkalo, da bi ne bil padel. Ob vogalu Schmidererjevega drevoreda v Župnijsko ulico so pa prevrgli ti mladi divjaki neko zelo staro ženico, ter so, ne zmeneč se za to, drveli dalje. Krepke besede, ki jih je izpregovorila starka ob tej priliki, dovolj obsojajo vso propalost naše nemškutarske ljudskošolske sodrge. Da naša „nadebudna“ nemškutarska šolska mladina nima tudi nobenega usmiljenja do živali, je žalostna resnica. Po mestu izprideni dečki love mačke in jih mečejo raz gornji dravski železni most v Dravo. V svoji surovosti se divijo ob pogledu, kako štrbunkne žival v vodo ter se bori z valovi. — Südmarka in Schulverein, tukaj imata dovolj dela! Pustita nam našo slovensko deco pri miru in storita rajši kaj, da šolarska mladež, ki naj bi enkrat množila vrste velikega nemškega „Edelvolka“, ne bo tako divja in surova. Saj cilj nemške kulture vendar ne obstoja v razširjanju posurovelih manir in neizobraženih, grdih navad?! Ali mogoče vendar?!

Smrtna kosa. Včeraj jutraj je umrl v visoki starosti 86 let feldmaršallajtnant v pokoju Ivan pl. Nemethy. Bojeval se je za časa vstaje v beneških lagunah, potem pod očetom Radetzkyjem in leta 1866 na severu proti Prusiji. V našem mestu je bil zelo popularna in priljubljena oseba. Pogreb se vrši jutri ob ob pol 4. uri popoldne. R. I. P.!

Celjske novice.

Celje. Zakupodaja letine eraričnih drevov ob Tržaški državni cesti stavbenega okraja celjskega v kilometru 98 do 110 za leta 1912 v številu do 1916, se bo oddala potom javne ponudbene razprave. V poštev pridejo trije zakupni deli in sicer: 1. del 2 od kilometra 98 do 102; 2. del 3 od kilometra 102 do 106 in 3. del 4 od kilometra 106 do 110. Zakupni pogoji leže v pisarnah c. kr. okrajnega glavarstva v Celju, Konjicah in Brezicah, dalje c. kr. politične ekspoziture v Mozirju in v pisarni mestnega urada v Celju, kakor tudi v pisarnah občinskih uradov v Konjicah, Vojniku in na Vranskem vsakemu na vpogled. V ponudbi, ki mora biti kolekovana s kolekom po 1 K in ki obsega lahko tudi več razpisanih delov, je navesti ponujena zakupnina v številkah in besedah ter mora biti izražena izjava, da se zakupnik nepogojno ukloni zakupnim pogojem. Ponudbe je vložiti frankovano v zapečatenih zavitkih pri stavbenem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Celju, II. nadstropje, soba št. 10, najpozneje do sobote, 19. aprila 1913, ob 9. uri popoldne, ob katerem času se bodo dospele ponudbe odprle. Zavitek označiti je od zunaj z napisom: Ponudba N. N. . . . v . . . zadevajoč zakup sadne letine. Na zakasnele, pismeno ali ustmeno stavljene ponudbe, se ne bo oziralo.

Ptujske novice.

Turški paša na Ptuj. Na belo nedeljo je dal Ornig že med cerkvenim opravilom po svoji policiji zasesti na treh ali štirih točkah vse dohode do minoritske cerkve, v kateri je bila cerkevna Orlovska slavnost. Policaji so imeli tudi posebne pse, s katerim so prežali na „roparje“, to je slovenske Orle, ki so imeli priti iz cerkve. Z velikim junaštvom so se vrgli na prve tri Orle in jih brez vsakega povoda aretirali. Silno so triumfirali ptujski Nemci nad tem svojim junaštvom, toda dr. Pegan jim je s svojim odločnim nastopom precej zmešal njih štrene: morali so aretovane Orle takoj izpustiti! — Tako torej, gospod Ornig, vi spuščate policaje in policijske pse na naše ljudi, ko gredo mirno iz cerkve?! Tega vam ne pozabimo nikdar!

Policijski stražmojster, znani Zentrich iz Ljutomer, se odlikuje po svoji posebni „uljudnosti“ do Slovencev. Ko je hotel to svojo „galantnost“ pokazati tudi dr. Peganu, ga je ta gospod kmalu naučil drugih manir. „Uljudnost“ je doslej še vedno bila znamenje renegeatov!

Slovenec — Nemcem v pohujšanje! Ko je na belo nedeljo na ptujskem mestnem uradu dr. Pegan vprašal, zakaj so aretirali mirne slovenske fante, mu je uradni vodja odgovoril, da je orlovski kroj in pa slovenski znak Nemcem v pohujšanje! Dobro, gospod Ornig, mi si to dobro zapomnimo, mi Slovenci smo vam v pohujšanje! In ker so pohujšljivci, kakor že znano, zelo nevarni, nastavite takoj po vseh vaših trgovinah svoje policaje in policijske pse, da hitro zgrabijo vsakega pohujšljivca, ki bi hotel pri vas kaj kupiti! Nas bo ta odlok neizrečeno veselil — ali tudi vas? Gospod Ornig, le ravnajte z nami tako, kakor ste na belo nedeljo storili! Svaka sila do vremena!

„Germanenbund“ priredi v nedeljo, dne 6. t. m., v hotelu „Stadt Wien“ (Kossär) veliko Bismarckovo slavnost v počaščenje enega največjih sovražnikov Avstrije, Bismarcka. Govorili bodo poslanec Stein in znani pruski agitator, protestantski pastor L. Mahnert iz Maribora. Tako se dela na Ptuj pod Ornigovo vlado za Prusijo in protestantizem, na verne in zveste Slovence pa pošilja Ornig svoje policaje in pse!

Ptuj. O lepi nedeljski prireditvi se nam še poroča: Na belo nedeljo se je vršila v minoritski župni cerkvi prelepa in izredna slovesnost blagoslavljanja zastave Orla in mladeniške Marijine družbe. —

Slavnostni govornik, neutrudljivi mladinski organizator velečastiti gospod dr. Josip Hohnjec, je v krasnih besedah navduševal nešteto množico vernikov za naše verske vzore. Bela nedelja in bela zastava naj spominjata mladino nedolžnosti in poštenosti. Po pridigi je velečastiti gospod doktor ob asistenci častitega gospoda profesorja A. Kolariča in domačih gospodov kaplanov izvršil pomenljivo ceremonijo — blagoslovitev zastave. Kumovala je visokorodna gospa Terezija dr. Peganova iz Ljubljane, ki je darovala za zastavo tudi dragocen trobojni trak. Slovesno sv. mašo je ob obilni asistenci služil mnogočastiti, za Orle prezasluzni gospod P. Norbert Povoden, gvardijan in župnik, katerega je ta dan imenoval ptujski Orel svojim častnim članom ter mu izročil lepo izdelano diplomu. V najlepšem redu se je končala cerkvena slovesnost. Po bliskovo pa se opoldne izve novica, da je neki policaj zaprl tri naše fante Orle. Ljudstvo je bilo vsled tega škandaloznega čina zelo razburjeno. Na intervencijo velečenjenega g. dr. Vladimira Pegana in domačega kaplana p. L. Rantaša pa so jih takoj izpustili na prosto. Dr. Pegan je primerno poučil domišljavo ptujsko gospodo, da nima ne povoda, ne pravice, zapirati mirne fante samo radi tega, ker nosijo uniformo in trobojne znake, ki so od deželne vlade potrjeni in dovoljeni. Upamo, da je bil to zadnji slučaj prepotence naših šnopsarskih in posilninskih prvakov, drugače si bomo vedeli priskrbeti pravice. Od štajerčijanske gospode, ki se je preobjedla slovenskega kruha, se ne pustimo na noben način šikanirati. Naravno, da je ta intermezo vplival tudi na slavnostni govor veleč. gospoda dr. Hohnjeca, ki ga je imel popoldne v Narodnem domu. V izbranih besedah je na podlagi orlovskega gesla: „Telesa moč, duha krepost“, vspodbujal mnogobrojno navzoče ljudstvo k vstrajnosti v započetem delu. S finim sarkazmom je bičal neznačajnost verskih in nar. odpadnikov in klical mladino na boj zoper osmi naglavni greh: ptujski šnops. Med drugim je govornik povdarjal, da nas vsenemci in štajerčijanci pač ne bodo učili patrijotizma. Naše ljudstvo je verno in patrijotično bolj, kakor kdo drugi; na prireditvah vsenemcev pa se vidijo le vsenemške frankfurtarice in poje se namesto cesarske himne nepatrijotična: „Die Wacht am Rhein.“ Vsi navzoči, posebno gospod Miha Brenčič, naš zaslužni poslanec, ki je med govorom prišel v dvorano, so bili zelo ogorčeni nad vestjo, da so se drznili zapreti tri naše fante brez vsakega najmanjšega povoda. Nato so Orli vprizorili ptujskim razmeram primerno igr. „Rešitelj.“ Vsi so svoje vloge častno rešili. Hvala jim za trud. — Ptujski Orel se pristržno zahvaljuje velečastitemu gospodu dr. Josipu Hohnjecu, kakor tudi visokorodni gospej Tereziji dr. Peganovi in njenemu blagemu soprogu za ves njihov trud. Bog stoterno povrni! Vi pa, pošteni, slovenski mladeniči ptujske okolice, pogumno in neustrašno naprej! Zberite se pod novo blagoslovljeno zastavo vsi, ki ste naše misli in našega sreča! Štajerčijanska ptujska gospoda pa naj v bodoče opusti vse take nevarne eksperimente po znanem reku: Otroci, ne igrajte se z ognjem!

Trboveljske novice.

Nesreča. Pri kopanju peska in kamenja pri tukajšnjem rudniku je zemlja zasula 34letno delavko Alojzijo Povšič. Bila je takoj mrtva.

Legar je v našem kraju že skoro popolnoma ponehal. Umrlo je na tej strašni bolezni pri nas 20 bolnikov.

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Pred par dnevi so napravili v Gradcu nemški okrajni zastopi zborovanje proti obstrukciji v deželnem zboru. Govoril je edini Slovenec g. Missia iz Ljutomera. Ne vemo, če se strinja večina okrajnega zastopa v Ljutomeru z izvajanjem gospoda Missia v Gradcu, vemo pa dobro, da so njegovih besed zelo veseli naši nemškutarji. Čudimo se, da je izmed Slovencev edini Missia imel korajžjo, delati nemško politiko v Gradcu, menda v zahvalo za to, da so Nemci in nemškutarji iztrgali Slovencem iz rok okrajne zastope v Ptuj, Celju, Brežicah in Sl. Bistrici. Kdo je prav za prav gospod Missia, bode bralec vprašal? Gospod Missia je tajnik posojilnice, katerega je v rokah pristašev Slovenske kmečke zveze, dela pa prav rad liberalno politiko, ker ve, da pristaši Slovenske kmečke zveze ne postopajo tako, kakor liberalci, ki so odpustili iz služb (na primer v Žalcu) občinskega tajnika in redarja, ker sta imela to napako, da — nista bila liberalca. Gospodu Missia svetujemo le jedno: Kadar gre zopet v Gradec, naj se bolj pripravi za „guč“, da ne bo tako zmedeno govoril. Pristaše Slovenske kmečke zveze v Ljutomerskem okraju pa vprašamo: Ali nimate v cellem okraju za podnačelnika okrajnega zastopa sposobne osebe, da volite gospoda Missia, katerega še niti liberalci ne marajo.

Drugi kraji.

Hoče. (Zahvala.) Častiti gospod kaplan Zorko Melhijor in naš vrli mož gospod Josip Gselman sta velika prijatelja našega Orla. Opetovano sta mu že pomagala z denarjem. Letos sta za pisanko darovala našim Orlom skupaj 5 K, za kar jima izrekamo Orli pristržno zahvalo. Bog daj še veliko takih dobrotnikov našim vrlim slovenskim fantom Orlom. Na zdar!

Sv. Peter niže Maribora. (Pogreb veteranca.) Ker se še nikdo ni oglasil, zato hočem zapisati jaz nekaj besed v blag spomin vrlemu slovenskemu veterancu. Dne 2. marca smo spremljali na mirodvor k Materi Gorskimi Martina Cafuta, viničarja pri gdč. Tereziji Pösl. Rojen leta 1839 je oblekel vojaško sukno leta 1860. Ko je bila leta 1866 naša država zapletena v vojsko, je moral tudi naš Martin zapustiti ljube in drage in oditi za dom med bojni grom, tja gor proti Kraljevemu Gradcu. Da se je v tamošnji bitki hrabro obnašal, nam spričuje njegovo povišanje v poddesetnika (Gefreiter). Po sklenjenem miru se je povrnil v svoj rojstni kraj. Bil je od tovarišev zelo ljubljen, svojim gospodarjem zvest in skrben delavec. To potrjujejo njegove redke, a dolge službe v raznih viničarijah. Svoje otroke, sedaj že deloma preskrbljene, je odgojil kot dobre državljane, koristne ude človeške družbe ter sv. katoliške cerkve. In bil je, kakor v vojaških, tako tudi v političnih stvarih, vedno mož na svojem mestu. Kadar ga je klical glas navolišče, ni samo sam prihitel, temveč je še mlačneže in omahljivce pripeljal s seboj ter tako pomnožil vrste katoliške narodne stranke. Bil je veliko let naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Kot globoko veren mož se je z veseljem udeleževal raznih pobožnosti, zlasti stanovskih. Tudi med letom je večkrat pristopil k mizi Gospodovi; zlasti se je z največjo radostjo udeleževal pobožnosti in skupnega sv. obhajila veterancev sobojevnikov iz leta 1866 v zahvalo za srečno vrnitev ter za padle in pokojne tovariše. Ko ga je priklenila bolezen na posteljo, je večkrat prejel sv. popotnico ter je tako z Bogom spravljen dne 28. februarja t. l. zatisnil svoje trudne oči. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi ter veteranci s svojo zastavo. (Veteransko društvo se pogreba ni udeležilo, ker ga še ni.) Pri odprtem grobu so častiti gospod župnik spregovorili v slovo in tolažbo krasen govor. Ti pa, dragi Martin, mirno in sladko počivaj po svojem trudapolnem življenju, dokler te ne pokliče glas tretje trobente, a ne v krvavi, ne v politični boj, temveč v večno plačilo. N. v m. p.!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Politično društvo za sodnijski okraj Sv. Lenart v Slov. goricah priredi v nedeljo, dne 13. aprila 1913 dva shoda. Prvi se vrši pri S. v. L. n. a. r. t. u v Slov. goricah, po rani službi božji, v Arnušovi dvorani, združen z obnim zborom političnega društva. Drugi shod je istega dne 13. aprila, pri S. v. R. u. p. e. r. t. u v Slov. goricah, popoldne po večernicah, v stari šoli. Na obeh shodih govori gospoda državna poslanca dr. Korošec in Roškar. Dolžnost vseh zavednih mož in mladeničev, in volilcev sploh je nujna, da se mnogoštevilno udeležite važnih političnih shodov!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Torkova „Marburgerca“ prinaša dolg članek o Brezočniku zadevi, v katerem strupeno napada našega Brezočnika in župana gospoda Michelitscha. Vidi se, da je onemogla jeza radi poraza. ki so ga doživeli pred sodiščem, vzela gotovim ljudem vso razsodnost in se hočejo potolažiti samo še s psovanjem in natolcevanjem. Povemo raznim Schuhajem, Moggejem, Schatzom in drugim, da se tak način boja studi že vsem poštenim ljudem našega trga. Komur ni odprl oči način, kako se je hotelo uničiti iz političnega sovraštva in mogoče tudi radi gospodarskih ozirov g. Brezočnika, temu jih bo odprla gonja, ki se je vprizorila proti gospodu Michelitschu, ki ni storil nič drugega, kot da je dal Brezočniku tako iravstveno spričevalo, kot mu ga je edino moral po svoji vesti.

Zavrč. Tukajšnja orožniška postaja je premeščena k Sv. Barbari v Haložah.

Laško. V nedeljo, dne 6. aprila, je v Pivnici § 11 ob pol 9. uri predpoldne shod. Govori poslanec dr. Benkovič in še drugi. Kmetje, pridite v obilnem številu, zlasti tisti, ki imate pri nemški kasi denar vložen, ali izposojen. Nemškim priganjačem ničesar ne verujte, držite se naukov svojega poslanca!

Slovenjgradec. V petek, dne 28. marca je umrl v 79. letu svoje starosti šolski ravnatelj v poklju gospod Josip Barle. Pogreb se je vršil v pondeljek, dne 31. marca. R. i. p.

Sobotinci pri Sv. Marku. Nenadoma je umrl kmet Jožef Horvat; lansko leto mu je umrla žena, pridna gospodinja. Po njeni smrti se je žal udal preveč pijači, kar je gotovo pospešilo njegovo rano — smrt. Čudno je, da je bil pokopan ravno na dan, ko je hotel iti dajati na oklic, da bi se na novo oženil. Markovčani, malo več vode in manj ptujskega strupa ne bi škodilo!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja Mladeniška zveza priredi v nedeljo, dne 6. aprila, popoldne po večernicah, v gostilni gospoda M. Cafu četrti redni občni zbor s tem-le vspešnim: slavnostni govor, poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja; nastop mladeničev govornikov, sprejem novih udov, volitev novega odbora, slučajnosti in nasveti. Sodeluje tudi domači pevski zbor. Vsi, zlasti mladeniči, udje in pa neudje, so prijazno vabljeni!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Mladeniška zveza priredi prihodnjo nedeljo, dne 6. t. m. popoldne ob 3. uri, v prostoru stare šole burko „Repoštev.“ Naš na novo krasno predelan oder in zanimiva igra, kakoršna se še ni igrala na našem odru, bosta gotovo privabila mnogo udeležencev.

Škale. Bralno društvo v Škalah vabi na gledališko predstavo „Junaške Blejke“, ki jo vprizori

Dekliška zveza v Škalah v nedeljo, dne 6. aprila, ob 3. uri popoldne. Pridite v prav obilnem številu! Po prireditvi se vrši občni zbor bralnega društva. Vsopred: govor o izobraževalnih organizacijah, poročilo odbora, volitev odbora, pristop članov in slučajnosti. K mnogoštevilni udeležbi vabi — društveni odbor.

Podsreda. Naše katoliško izobraževalno društvo bo priredilo v nedeljo, dne 6. aprila, popoldne po večernicah, dve gledališki predstavi in sicer: žalogr. „Večna mladost in večna lepota“, katero bodo predstavljala dekleta, in šaljivo igr. „Zamorec“, ki jo bodo igrali fantje. Vabljeni vsi sosede in seveda domačini!

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Središču priredi prihodnjo nedeljo, dne 6. aprila, Finžgarjevo igr.: „Divji lovec.“ Prirediteljev se vrši ob 3. uri popoldne (po večernicah) na vrtu gospe Ane Lončarič na Grabah. Zupljani središke župnije, pokažite, da znate ceniti delo domače katoliške mladine, ki vam priredi ta veseli popoldan! Poplačajte z obilno udeležbo trud, ki ga je imela vaša mladina s pripravljanjem za igro!

Žetale. Katoliško bralno in izobraževalno društvo in čebelarska podružnica za rogaški okraj v Žetalah priredita v nedeljo, dne 13. aprila, v stari šoli, popoldne po večernicah, čebelarsko predavanje s pomočjo skioptičnih slik. Vse prijatelje čebel, domače in sosedne, če tudi niso čebelarji, vabimo najuljudnejše! Posebno dobro došli so nam čebelarji od Sv. Roka, Rogateca, Stoperc in drugi sosede. Vstopnine ni, pobirali se bodo prostovoljni doneski in darovi za slike in novo čebelarsko podružnico. S čebelarskim pozdravom na mnogobrojno svidenje!

Braslovce. Naša Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 6. aprila, svoj redni občni zbor. Dekleta, pridite v obilnem številu!

Sv. Peter v Savinjski dolini. V nedeljo, dne 6. aprila, priredi Orel igr. „Čevljar.“ Prijatelji poštene zabave, pridite!

Galicija. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 6. aprila, popoldne ob 3. uri, veselico v župnijskih prostorih v Galiciji. Vrši se: petje, govor gospoda Žebota. Igra: „Prvi april.“ Med odmori petje in godba. Prosta zabava. Vabimo vse dobro misleče in po izobrazbi hrepeneče, pridite obilno, videli in slišali boste dobrega marsikaj, kar vam še prav pride kdaj! Odbor.

Zakot pri Brežicah. V nedeljo, dne 6. aprila, ima gospod državni in deželni poslanec dr. Frančišek Jankovič v gostilniških prostorih gospoda župana Zorkota političen shod. Somišljeniki! Le pridno na agitacijo! Pokažimo svojo narodno zavednost in udeležimo se v obilnem številu tega za nas tako važnega shoda!

Brežice. Vsi somišljeniki iz Vidma, Artič, Dobove, Pišec in Brežic v nedeljo, dne 6. aprila, ob 3. uri popoldne, na shod k Zorku na kolodvoru brežkem! Govorita oba naša državna in deželna poslanca dr. Jankovič in dr. Benkovič o sedanjem političnem položaju, pa tudi o velevažnih zadevah našega okraja.

Šoštanj. V nedeljo, dne 6. t. m., priredijo tukajšnji diletantje ob 8. uri zvečer narodno igro v 4 dejanjih s petjem „Legijonarji.“ Dejanje se vrši ob času francoskih vojsk. Razvidelo se bo, kako so bili ravno slovenski prostovoljci (legijonarji) navdušeni za vojno, kako je bilo njihovo življenje v vojni in kako zmagonosno se vračajo zopet domov. Posebno še smeja bo vzbudil nastop Ježa, ki — navdušen za vojno — pobegne na tihem od svoje ženke Barbe v vojno, kako se baha, da bo pretepal Francoze, a se pokaže v vojni kot velik plašljivec in se nazadje še skesano povrne k Barbi, katere se grozno boji. Razen nebroj smešnih prizorov je pa tudi precej resnih. Inženjerju Ferdinandu, ki se hoče poročiti z Lavro, podvrže njegov tekmeč, vojni komisar Brnjač, 500 tolarjev državnega denarja, spravi s tem Ferdinandu v ječo, zapelje Lavro — ki misli, da je Ferdinand res tat — jo zapusti in se poda kot izdajalec k Francozom. Ferdinandu pošljejo v vojno, kjer išče zaman smrti v hrabrem boju. Ljubezen do Lavre ga privede od tega, da pobegne in se vrne k Lavri, ki prepozno spozna, da je nedolžen. Ferdinand pride ravno k njej, ko umira. Ko spozna, da je njegova sreča razrušena, zapriseže maščevanje Brnjaču in odide. — „Legijonarji“ so predigra „Rokovnjačem“, ki se bodo tudi igrali pozneje, kjer postane Ferdinand poglavar rokovnjačev. Ker so „Legijonarji“ ena izmed največjih slovenskih narodnih iger, se pričakuje res obilne udeležbe. Torej na veselo svidenje v nedeljo v Šoštanju!

Sv. Križ na Murskem polju. Vojaško veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju ima v nedeljo, dne 6. aprila, svoj redni občni zbor ob 1. uri popoldne v hiši gospoda načelnika Magdiča. Vsopred: poročilo načelnika, poročilo tajnika in blagajnika, pregled računov, volitev odbora in sprejem novih članov. Vsi častni, podporni in redni člani se uljudno vabijo!

Koroško.

Velikovec. Pri nas dobimo novega odvetnika. Piše se dr. Viktor Pravditsch. Kakor kaže že ime, je čisto nemškega pokolenja.

Poneverba v rajfajznovki v Trbižu. „Sl. Nar.“ poroča: Kakor smo že poročali, je izginil lansko spomlad podžupan v Trbižu in ob enem blagajnik trbiške rajfajznovke, znani in zglasni Prosch. A vkljub temu, da je taka francoska poslovitev posebno pri možu, ki ima tako odgovorno mesto, malo — čudna, vendar Nemci niso uvedli natančne revizije v blagajni. Mož je bil njih gore list, strammdeutsch in zagrižen sovražnik Slovencev. Zato je užival neomejeno zaupanje. Do katastrofe je prišlo, ko je rajfajznovka v Ukvah odpovedala 60.000 K. Prosch je prišel v škrpce in je pobegnil in sicer čez Hamburg v eldorado evropskih ponevernikov, v Ameriko. V blagajni manjka 100.000 K. Del tega primanjkljaja bo pokril predsednik zavoda, bivši župan Dreihorst. A nepokrit ostane še znesek 67.000 K, ki ga bodo morali plačati združniki. Prosch je bil sploh v Trbižu na več krajih blagajnik. Imel je v rokah vse zavode in poksod, kjer je bilo treba izvršiti kako finančno akcijo, je bil Prosch prvi, ki je odločeval. In sedaj so prišli na to, da manjka pri blagajni za užitnino tudi 2500 K. Tudi ta denar je odnesel Prosch. Gotovo še na več krajih kaj manjka, toda Nemci prikrivajo primanjkljaje, kolikor pač morejo. Prosch je pobegnil, kakor omenjeno, v Ameriko. Da bi otežkočil ali onemogočil zasledovanje, je poslal Prosch iz Hamburga v imenu avstrijskega konzulata svojo sliko, uro in nekaj denarja z naznanilom, da je izvršil samoumor.

Celovec. Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo priredi v nedeljo, dne 6. aprila, ob 8. uri zvečer, v veliki dvorani hotela Trabesinger veliko narodno veselico združeno s plesnim venčkom. Svira godba c. kr. pešpolka vitez pl. Mude štev. 17. Vabljeni so vsi Slovenci in Slovenke mesta Celovec in z dežele. Vstopnina K 1.20 za osebo, v predprodaji 1 K. Vstopnice se dobivajo v Delavskem domu, Kosarnska ulica 30 in v papirni trgovini hotela Trabesinger.

K smrti predsednika denarne republike.

V Rimu, daleč od svoje domovine, je umrl, kakor smo že kratko poročali, ameriški milijarder Pierpont Morgan. Umrl je bil glavar onih maloštevilnih mož, ki tvorijo vsled njihovega velikanskega premoženja nekako republiko, ki vladajo nad Združenimi ameriškimi državami in odločajo vsled svojega velikanskega premoženja takorekoč usodo celega sveta. Pierpont Morgan ni bil le najbolj imponujoča osebnost ameriške denarne aristokracije, a bil je tudi nekaka izjema, ker že njegovi predniki niso bili revni ljudje. Njihovo premoženje že sega nazaj v XVII. stoletje. Morganov oče je bil soudeleženec velike bančne hiše Peabody v Pondonu in v Novem Jorku.

Pierpont Morgan je bil rojen leta 1837 in je po skrbni vzgoji stopil že leta 1857 v bančno trgovino svojega očeta, kjer si je kmalu priboril odlično mesto. Med severnoamerikansko meščansko vojsko je Morgan prav dobro razumel pomagati vladi z velikanskimi svotami, ker je bila v hudih denarnih zadregah. Po končani vojski se je vrgel Morgan z vso vnemo na reorganizacijo železnic, ki jo je tudi srečno izvršil, pri čemur si je pridobil ogromno premoženja. Spoznal je Morgan važnost železa v sedanjem stoletju kulture in je ustanovil železni trust, pri čemur si je zopet pridobil velikansko premoženje. L. 1901 so njegove spekulacije z železom močno pretresle ameriške in evropske borze; takrat se je o Morganu veliko govorilo in pisalo in v sredstvih, katerih se je posluževal v svrhu nakupičenja novega bogatstva, ni bil ravno preveč izbiren. Po krizi leta 1907 se je umaknil v zasebno življenje in je začel mnogo potovati. Kot nabiratelj starin in umotvorov je bil na glasu.

Morgan je bil izboren finančni ženi. Leta 1890 je ustanovil trust tovarnarjev pohištva. Malo pozneje je pa ustanovil nekak velikansko parobrodno družbo, ki je štela 38 velikih in mnogo majhnih parnikov, in istega leta tudi severno-atlantsko parobrodno družbo, ki je sedaj največja na svetu.

Zanimati utegne dejstvo, da je bil mož, ki je dal zasluzka četrt milijonu ljudem, čegar dohodki in izdatki iz njegovih podjetij presegajo dohodke in izdatke cele nemške države, v svojem življenju razmeroma preprost človek.

Književnost in umetnost.

Glasovirski koncert. Kakor doznajemo, priredi naš rojak frančiškan Fr. Filip Oštr v Klanju na Hrvaškem dne 6. malega travna zopetni glasovirski koncert s sledečim vspešnim: 1. Posiljevac: Na balkanskem bojnem polju, z dodatkom: Pozdrav vsem iz opere Ptičar. 2. L. v. Beethoven: Ouvertura Egmont. 3. A. Stöhr: Druga hrvaška rapsodija. 4. J. Haydn: Sonata št. 1. 5. R. Tourbie: Septiri, opus 155. Teh pet glasovirskih točk uspešno na glasovirju prireditelj koncerta, a med posameznimi točkami se slavno občinstvo zabava s sledečimi: S. Vraz: Hrvati pred odprtim nebom, deklamira gdč. Olga Vajdič. J. Canio: Črna proljet, tenor-solo s spremljevanjem glasovirja, poje N. N. T. S. Vilhar: Slovenec in Hrvat in Fr. Šestak: Prosvjetan k slobodi,

poje moški zbor. G. Brož: Stante zvezde, stan mesece, sopran-solo, poje gdč. Olga Vajdič. Vstop je prost, a dobrovoljni prisosi se sprejemajo po name-nu bolgarskih princev Endokije i Nadežde v Sofiji, Carski dvor. Početek točno ob 6. uri zvečer.

Igra „V tem znamenju boš zmagal“, ki smo jo že napovedali, je ravno kar izšla. Oprema knjižice je krasna. Igra je lepa in času primerna, za letošnji jubilej kakor nalašč. Dobi se pri katoliškem slovenskem izobraževalnem društvu v Mekinjah ter stane 6 izvodov 4.30 K, s poštnino 4.50 K; en izvod 80 vin., s poštnino 85 vin. Vprižoritev igre je dovoljena le pod pogojem, da se naroči šest izvodov. Lepo, igro toplo priporočamo!

„Slovenski učitelj.“ Glasilo slovenskih kršč. učiteljskih in katehetskih društev. Letnik XIV. Stevilka 3. — Vsebina: Kako je ravnati v ljudski šoli z jecljavci. Ivan Štrukelj. — Pouk malih o sv. maši. Ignacij Zaplotnik. — Novi katekizem za Italijo. Dr. Fr. U. — Kuhinja za šolske otroke. K. Skulj. — O metodi in o času alkoholnega pouka v šoli. A. Mrkun. — Katehetski vestnik. — Učiteljski vestnik. — Vzgoja. — Raznoterosti. — Slostvo in glasba. — Razpis učiteljskih služb. Na ovitku. — „Slov. Učitelj“ izhaja sredi vsakega meseca. Celoletna naročnina 4 K. (Naročnina in članarina za Slomšekovo zvezo 5 K; naročniki člani Društva slovenskih katehetov plačajo tudi 5 K. Spisi in dopisi se pošiljajo uredništvu do 4. vsakega meseca. Reklamacije, naročnino, dopise sprejema: Uredništvo „Slov. Učitelj“ v Ljubljani.

Razgled po svetu.

Avstrijski generalštabni polkovnik — ogleduh? Agence Havas poroča iz Peterburga, da so v bližini trdnjave Grodno aretirali polkovnika avstrijskega generalnega štaba Baumharta, ker je tam baje vohunil.

Orožnik ustrelil vojaka. Iz Keszthelyja poročajo: Orožniški stražmojster Franc Varga je ustrelil huzarskega korporala Rudolfa Maierja, ki je na cesti ekscediral. Varga je hotel Maierja odpeljati v vojašnico, toda Maier mu je grozil s sabljo, na kar ga je Varga ustrelil.

Notarja aretirali zaradi veleizdajstva. Notarja v Deču v Sirmiji, Marka Masiča, so zaradi veleizdajstva aretirali. Baje je nekaterim prebivalcem v Deču prigovarjal, naj se izselijo v Macedonijo ter jim pravil, da je tam večja svoboda, nego na Ogrskem. Mož se je pač zmotil.

Nadvojvoda Franc Ferdinand v Pulju. Dne 28. marca se je pripeljal nadvojvoda Franc Ferdinand iz Trsta v Pulj, da inspicira avstrijsko vojno brodogradnjo. Vozil se je s parnikom „Lacroma.“ Parniku je prišel naproti na vojaškem hidroplanu eden najboljših pilotov avstrijske mornarice, fregatni poročnik Banfield, v spremstvu še enega častnika. Ne daleč od parnika je napravil Banfield oster obrač, pri tem pa je zgubil ravnotežje in padel. Banfield se je težko poškodoval. Zlomil si je med drugim desno nogo. Ponesrečenca je rešil bližnji torpedni čoln. Na čoln je prišel nato tudi nadvojvoda in je čestital častniku na njegovih uspehih, posebno pa je pohvalno omenil nadvojvoda duševno zbranost častnika povodom sedanje nesreče. Banfielda so odpeljali v bolnišnico.

Polet v Ameriko. Iz Trsta poročajo, da so odpotovali s parnikom Austro-Americane „Columbia“ iz Trsta na Kanarske otoke avijatik Josip Bruckmann, rojen Avstrijec, in večletni šefredakter „Liste Illinois Staatszeitung“, inženir E. Krüger, in balonski mojster Eric Peter. Poskusili bodo polet iz Kanarskih otokov v Ameriko. S sabo so vzeli balon Suchard II. Ta poskus nima samo športnega pomena, marveč je tudi znanstveno važen. Bruckmann hoče namreč dokazati, da tvorijo pasatni vetrovi edino zračno pot od enega kontinenta na drugega.

Največji milijonarji v Nemčiji so: B. Krupp pl. Bohlen v Essen-Ruhr ima 283 milijonov mark premoženja in 18.98 milijonov letnega dohodka; knez Henckel-Donnersmarck 254 milijonov premoženja in 13.145 milijonov letnega dohodka; generalni konzul baron Goldschmidt-Rotschild v Frankfurtu 163 milijonov; vojvoda ujestški 154 milijonov; cesar Viljem II. 148 milijonov premoženja in 22 milijonov letnih dohodkov; pruski prestolonaslednik ima 13.8 milijonov premoženja in 1.1 milijona letnih dohodkov; kralj Friderik Avgust saški 25 milijonov premoženja; baronica Kaskel v Draždanih 21 milijonov premoženja; baron Dahte 19 milijonov premoženja; princ Ivan saški 6.1 milijonov premoženja, princezinja Matilda saška 3 milijone premoženja; veliki vojvoda saško-weimarski 60 milijonov premoženja, kralj Viljem württemberški 10 milijonov mark premoženja.

Morilec prosi godbe. Ameriški listi poročajo: Ženska, ki zna peti neapolitanske in atenske pesmi, se sprejme na delo v kaznilnici San Quentin. P. Prantikos, Grk, obsojen radi umora, je rekel kaznilniškemu nadzorniku: „Prosim vas, gospod nadzornik, samo za dosti črne kave, dobro cigaro in žensko, ki mi zapoje. Dobro pevko želim, ki mi zapoje nekaj italijanskih in grških pouličnih popevk. Vse polno jih je, ki bi jih rad slišal še enkrat.“ Njegovi želji se ustreže, če bo mogoče najti pevko.

Slovenske šivilje in krojači so navadno naročevali blago za obleke in druge potrebščine od tujih, židovskih razpošiljalnic. Dobili so slabo blago za drag denar, največkrat pa so dobili čisto drugo blago, kakor je bilo naročeno, ker v onih razpošiljalnicah niso znali ali pa niso hoteli znati slovenski in so poslali, kar so hoteli. Sedaj je temu odpomagano. Naš domači trgovec J. N. Soštarič v Mariboru, Gosposka ulica št. 5, si je uredil novo pryo spodnještajersko razpošiljalnico vseh vrst modnega in manufakturnega blaga. Če hočete dobiti sveže, modno in po ceni blago, pišite takoj po vzorce; dobite jih zastoj in poštine prosto. Če pridete v Maribor, oglejte si trgovino in pazite na slovenski napis, da ne zamjenjate te trgovine s kako drugo.

Samoumor princa Vincenca Windischgraetza. Princ Vincenc Windischgraetz, vojaški ataše v Rimu, sin predsednika avstrijske gosposke zbornice, se je v Rimu baje zaradi igralških dolgov ustrelil. Bil je edini sin in izumre z njegovo smrtjo rod Windischgraetz v glavnem deblu.

Atentator Prinz. V četrtek, dne 27. marca, se je vršila na Dunaju obravnava proti brezposelnemu delavcu Prinzu, ki je izvršil dne 18. avgusta 1912 na dunajskega katoliškega pomožnega škofa Pflugerja atentat. Prinz je bil pri obravnavi obsojen na 2 leti težke ječe.

Pastir postal milijonar. Iz Montpellierja poročajo: Bivši pastir vasi Literne je podedoval po svojem očetu, o katerem ni vedel, da še živi, 37.000.000 frankov.

Gledališče se podrlo. V Saint d'Angely na Francoskem se je pred kratkim podrlo gledališče. 600 oseb je bilo na tribuni — 300 oseb je bilo težko ranjenih.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co, v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerjah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Justifikacija korporala. V četrtek, dne 27. marca, ob pol 8. uri zjutraj, je dunajski krvnik Lang obesil poljskega rezervnega korporala Bagacsa, ki je bil po službeni važi ustrelil nadporočnika Šrameka. Usmrčenje je bilo v dveh minutah v kraju. Truplo je, pokrito od sivga odela, viselo pol ure, nakar so je prenesli v vojaško bolnico v svrhu obdukcije. Zvečer se je vršil pogreb, h kateremu ni bil nihče pripuščen.

Razveseljav pojav. Občinski svet v Kotljah je vložil pri pristojni oblasti prošnjo za slovensko uradovanje, da se bodo prošnje in vloge reševale tudi v slovenskem jeziku, ker občani ne razumejo nemški. Vsekakor vesel pojav! Želimo le, da bi vložile take prošnje tudi vse druge slovenske občine, ki se štejejo samo na papirju za slovenske in uradujejo ali mešano, ali pa zgolj nemški! Tista naša popustljivost pa naj vendar enkrat že neha!

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

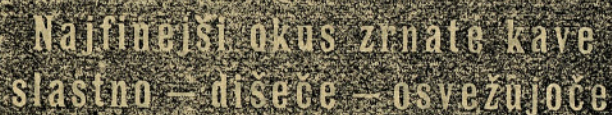
Srebrne ure	K 6:50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13:—
Ploščate ure iz kovine	6:—
Amerikanske zlate double-ure	10:—
Goldin Roskopf ure	4:—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoč	K 5:—
14 karatne zlate ženske ure	19:—
14 karatne zlate ure za gospode	40:—
Srebrni pancer-verižice	2:—
14 karatne zlate verižice	20:—
14 karatni zlati prstani	4:—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3:—
Budilke z dvojnim zvoncem	8:—

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

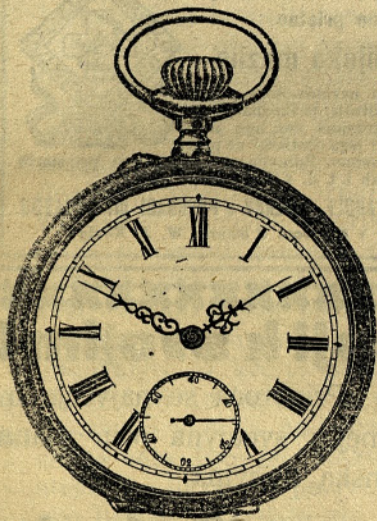
Aretiran ruski vohun. V Krakovu je bil dne 27. marca aretiran častnik ruske obmejne žandarmerije, Delizov, ker je osumljen vohunstva na avstrijski meji.

Za vdovo ponesrečenega preiskovalca južnega tečaja Scotta so do sedaj nabrali že baje en milijon mark.

100 oseb zastrupljenih vsled zavživanja konjskega mesa. V Solingenu na Nemškem je vsled zavživanja konjskega mesa zbolelo na znakih zastrupljenja 100 oseb. 2 osebe so že umrle in 20 oseb se bori s smrtjo.

repaširane s pišmenim jamstvom:

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39.

planinsko letovišče, 1250 m nadmorske višočine, pri Ruški koči na Pohorju, 10 sob z 22 posteljami, topla in mrzla kopel, krasni in lahkotni izprehodi po senčnatem, jelovem gozdu, najboljša planinska voda, izborna kuhinja, lahek dohod iz železniških postaj Ruše, Bistrica ob kor. žel., Maribor, Fram; cene zmernе, sezona od 1. junija do 15. septembra. Natančnejša pojasnila daje podravska podružnica Slovenskega planinskega društva, pošta Ruše, Štajersko.

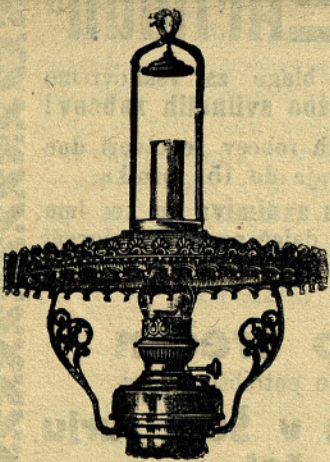
Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna

voščeni in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne po-
strežbe pri staroznani trdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

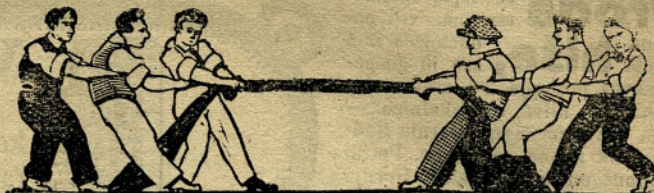

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

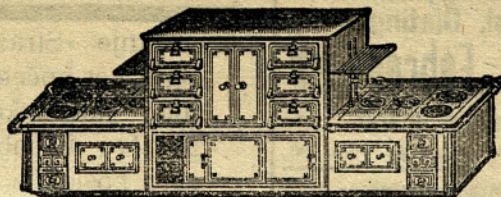

**Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje**
Jugoslovanska **R. Stermecki** v Celju št. 301.
razpošiljalna
Vzorci in cenik čez tisoč stvarl z slikami poštnine prosto.

Prečastitim cerkvenim predstojništvom,
ter slav. občinstvu priporoča svoj
atelir za vsa v njegovo stroko spa-
dajoča dela, kakor **kipe, oltarje**
itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Sojč, kipar
Maribor, Reiserjeva ulica 26.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s sopenarom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pečejo takoj. Zahtevajo se naj »Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastojni.

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki
 izberi po raznih cenah.
Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine,
 papirnati krožniki, servijete.
Lampijoni, predmeti za šaljive
 pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in
pisarniških potrebščin.
Lasna zaloga ljudskošolskih
zvezkov in vseh tiskovin za
urade.
Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in
druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Trgovina s specerijskim blagom Trgovina z moko in dežel. pridelki

Solidna postrežba!

Ivan Ravnikar, Celje
Graška cesta št. 21.

Po preporočanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiya semen** n. pr. **jamben** **domačo** in nemško deteljo, peso rumeno in rdečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od tyrške **Mauthner**.

Na drobno in na debelo!

Glavna zaloga vrvarskega blaga	■ ■	Glavna zaloga suhih in olnat. barv
--------------------------------	-----	------------------------------------

Južnoštajerska h anilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak d
od dneva po vlogi do dneva dviga
ter pripisuje obresti vsakega pol
leta h kapitalu. — Rentni davek
plačuje hranilnica sama ter ga
ne odteguje vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okrajci:
Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katere zuašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

D. Seda se dovolja za dijaške ustanove **30 000 K**, za napravo potov **5.000 K**, za 1000 letnih zavodov in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole **12 000 K** za odzore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene **6 000 K**, hranilnice ustanovivšim okrajem izplačala okolo **45.000 K**, za dobrodelnice namene, skupno tedaj nad **100.000 K**.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drug h, poobn **neslovenskih** denaraih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Proda se lepa, enonad-
stropna, vili po-
dobna hiša, sob in gospo-
darskega poslopja, 2½ orala sado-
nosnika in njive, s stiskalnicco. —
Lega v prijaznem trgu Gornja Rad-
gona, tik župne cerkve sv. Petra,
5 minut od želez. postaje Gornja
Radgona in 5 minut od mesta Rad-
gona. Nese mesečno 50 K najem-
nine. Zaradi lepe, mirne lege, brez
prahu, z vrtno obdano, posebno
pripravna za kakoga duhovnika-
penzionista. Cena in plačilni po-
goji se zvejo pri gospodu Janezu
Lančiču, kleparskemu mojstru v
Gornji Radgoni. 70

Pozor ure!

Točna postrežba.

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceno-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 260 K.

Niklasta remont-ura K 8-50

Pristna srebrna ura 7-—

Original omega ura 18-—

Kuhinjska ura 4-—

Budiljka, niklasta 8-—

Poročni prstani 2-—

Srebrne verižice 2-—

— Večletna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urur in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

V zdraviliščih za bolniki na pljučah Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin „Roche“ lajša in odstrani bolezni za dihalnih organih v rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa, vzbuja tek in vpliva izborna na zdravje v obče.

Izvirni zavitek po K 4.— se dobi v vseh lekarnah.

Pozor! Veleecenjeni Pozor!

gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje trav-
nike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljše
in najbolj zdrava **gozdna, deteljina, travna in
zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje
priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Kupim malo posestvo na Štajerskem
n. p. prodam ali zamenjam moje
pol ure od Maribora radi prese-
litve. Več pri g. Iv. Keinz, Berg-
strasse 4. I. ali Lembacherstrasse
19 v trgovini v Mariboru. 485

Inseriranje »Straži« v je
ceno, ker hočemo iti na
roko slovenskemu tr-
govstvu in obrtništvu
zato poslužite se ugo-
dne prilike.

A. Vihar & N. Novak

Koroška ceste 53 Maribor Heugasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spada-
jočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo
za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne;
izdelujeta portale in prevzameta vsakovrstna popra-
vila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje Narodni dom

priporoča bogato zalogo **manufaktur-
nega in modnega blaga**, posebno
krasne novosti za **spomladne obleke**

po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno.

Malisno šupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol,
oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, ko-
ruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke
kakor tudi petroljevske in oljate sode,
ter močnate, solne in otrobne vreče kupi
vsako množino, maslo itd.

**Veletrgovina s specerijo
in z deželnimi pridelki**

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

V resnih in hudih časih dober svet!

Vsi v Šent Jur k Janko Artmanu

da si ogledate novodošlo blago za vsakovrstne
obleke in velikansko izložbo svilnatih robcev!

Izložba svilnatih robcev se otvori dne
10. sušca in traja do 15. rožnika.

Ker bo ta izložba res zanimiva in ker ima
Janko Artman v svoji daleč na okrog sloveči
trgovini tudi raznovrstno drugo najboljše blago v
veliko množici

bo vsakdo srečen

kateri si nabavi svoje potrebščine pri
Janko Artman-u v Šent Jurju
ob juž. žel.

Star pregovor pravi:

„Želiš dobro lepo blago po nizki ceni
pojdi k Janko Artman-u v Šent Jur.“

Somišljeniki — zahtevajte v gostil-
nah in trgovinah list „Straža“.

Preselitev odvetniške pisarne.

Odvetnik dr. J. Leskovar

uljudno naznanjo, da se nahaja nje-
gova **odvetniška pisarna** od 1.
aprila 1913 dalje v **Tegetthoffovi**
ulici št. 28 nasproti trgovine g.
Jož. Ullaga v **Mariboru.**

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče.
Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKAR- NARJA A. THIERRY-A-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

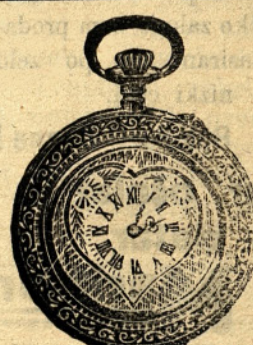
Vsako ponarejenjo, posnemanje in prodaja kakoga drugega
balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in
strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih
na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri
bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri in-
tenci, pri žledčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice,
pri slabem teku, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu
in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in
in izpuščajih itd. 12½ ali 6½ ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka
pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnet-
jih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi
z telesa in radi tega dostikrat na prvi
operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih
ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU.
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in
najcenejša svetovna pripoznana
slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih
ur, zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

**Najnižje cene! Postrežba točna!
Mali dobilek! Dobro ime!**

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec
naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj
in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in po-
štene postrežbe.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4½%
proti tri mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo
h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne
knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih
obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne
hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni
davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po
5%, na vknjižbo sploh po 5½%, na vknjižbo in poročstvo
po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na
zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih
zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve go-
tovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za
vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako
soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvenmi praznike. V urad-
nih urah se sprejema in izplačuje denar

Pojasnila se dajejo

in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.